

Imaja vsak četrtak in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravništvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kromi ali 50 para. Polletna v državi SHS paviljona.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uradništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljane št. 10.603.

Telefon interurban št. 113.

11. številka

Maribor, dne 16. marca 1922.

56. letnik.

Gre za blagor cele države.

Usmrtilitev Aliagiča.

V sredo, dne 8. t. m., je bil obešen v Zagrebu morilec ministr Draškoviča musliman Alija Aliagič. Za njegovo pomilostitev so se potegnili v Beogradu na merodajnih mesih: Jugoslovanski klub, socialni demokratje, narodna socialista, Radiš zagrebške žene in visokošolci; a demokratje, ker radikali so preprečili njegovo pomilostitev. Aliagič sam ni prosil milosti in povdaril, da obžaljuje, ker je usmrtil ministra Draškoviča kot človeka, da ga je pa ustrelil kot očeta znanega „Obznane“, tega pa ne more obžalovati. Pri usmrtni se je vedel mirno ter junaško, da si je pridobil trajen spomin med vsemi onimi, ki so proti usmrtni političnih atentatorjev.

Pribičević — Protič.

Ze obešeni Aliagič je ustrelil dr. Draškoviča na prigovarjanje komuniste Hercigonje, ki je po izvršenem atentatu neznan kam izginil. Aliagiča je obsodila sodnija na smrt. V času, ko je čakal Aliagič v zaporu na izvršitev smrtne obsodbe, je začel znani bivši ministriški predsednik St. Protič v svojem listu „Radikal“ očitati ministru demokratu Pribičeviću, da je bil on v najtesnejši zvezi s Hercigonjo in da je pravzaprav on povzročitelj smrti Draškoviča. Za to svojo obdolžitev je objavil Protič več dokazov. Časopisje je začelo pozivati Pribičevića — da mora radi tako težkih obdolžitev pred sodnijo, kjer se naj dokaže njegova krivda ali nedolžnost. Gospod Pribičević tega ni storil, Protič ter protipolicijski demokratki časopisje se je vedno bolj zaletavalo v Pribičevića in ga zahtevalo na odgovor pred redno sodnijo.

Pribičević je molčal, Aliagiča so obesili in sedaj je zavrelo med beograjskim dištvom ali takozvano visokošolsko omladino. Ta omladina je sklicala za minulo nedeljo velik protestni shod, na katerem je hotela javno zahtevati od Pribičevića, da mora pred sodnijo. Tega protestnega shoda se je zbal Pribičević in ga je hotel na vsak način preprečiti. Prepoved tega shoda se Pribičeviću sicer ni posrežila, pač pa je prišlo ravno radi vprašanja zabranitve zborovanja med notranjim ministrom demokratom Vojom Marinkovičem in Pribičevićem do ostrega spopada Glasilo naših staroliberalcev „Narod“ sam javlja, da sta se ministra med seboj baš ne lepo zmerjala.

Hrvatsko časopisje je poročalo, da je zahteval notranji minister od Pribičevića, naj izstopi iz demokratske stranke, naj odstopi kot naučni minister in se gre prát radi Protičevih obdolžitev pred sodnijo. Marinkovič je baje valil na Pribičevića vso krivdo današnjega obšnega nezadovolja in ustvaritve sovražstva med Hrvati ter Srbi.

Pašičeva vlada se maje.

Iz ravnokar povedanega pač lahko sklepamo, da demokratje sami niso več zadovoljni s Pribičevićem in se po Beogradu govori, da je Pribičević nemogoč kot minister. To jezo na Pribičevića od strani lastnih tovarišev in radikalov je uvidel on sam in poročajo iz Beograda, da se je Pribičević vendar le odločil, da bo vložil ožbo proti Protiču.

Kako se bo cela zadeva razvila, se danes ne vemo, ker še niti verjeti ni, da se bo Pribičević sploh upal — pred sodnijo in kdaj; a eno je gotovo: da se zopet maje stolček Pašičeve vlade.)

Sovražstvo nad demokrati ter radikali raste, Protič ga podpihuje s svojimi odkritji in enega lepega dne se bo za vedno pretrgala vladna vez med radikali in demokrati.

Pri morebitnem zlomu radikalno-demokratskega pobratimstva gotovo opozicija ne bo hotela sodelovati pri sestavi nove vlade ne z radikali, še pa manj z demokrati. Posledica zloma radikalno-demokratske združitve bodo nove volitve, ki pa bodo za radikale, kot za demokrate zasluženo razočaranje.

Obešeni Aliagič, Pribičević, Hercigonja, Protič bodo prej ali slej nepremostljivo razdružili radikale in demokrate. Cela država se bo oddahnila, ker le nove volitve nas zamorejo oči, da se zopet državno, gospodarsko in finančno opomoremo in naš trobraški narod dvignemo iz obupa ter obvarujemo našo državo pred najhujšim.

Zakon o občni upravi.

(Iz govora poslanca dr. Josipa Horčiča v zakonodavnem odboru dne 7. marca.)

Nič o ljudstvu brez ljudstva.

Po načelu demokracije je ljudstvo nositelj vlasti v državi. Nobena vlast v državi se ne bi smela izvrševati — brez vpliva ljudstva, predstavljenega po svojih zastopnikih, ki si jih je samo izbralo. To ne velja samo o stvarjenju zakonov, marveč velja tudi o njih izvrševanju, o vsem vršenju dr-

žavnih poslov, o celokupni državni upravi. Tudi od državne uprave ne sme biti ljudstvo izključeno. Vladni načrti o splošni upravi izključuje od državne uprave vsak količkanj neposredni, dejanski in učinkoviti vpliv ljudstva in njegovih zastopnikov. Duhi, ki prešinjta ta načrt, je duh centralizma, nekoliko ublažen s primesjo dekoncentracije. S tega stališča je ta načrt za mene in moje tovariše v Jugoslovanskem klubu nesprejemljiv.

Gospoda! Cim dalje bolj ljudstvo odvrčevali od vpliva in kontrole nad državno upravo, tem večje bo nezadovolstvo med narodom. Državne in narodne stvari se upravljajo brez sodelovanja ljudstva, kako bi naj bil narodu s tem zadovoljen?!

Načelo moderne demokracije zahteva: nič o ljudstvu brez ljudstva. Ni pa stavite v vseh panogah in v vseh stopnjah državne uprave ljudstvo pod nadzorstvo uradništva, ki bo odločevalo o usodi naroda in njegovih zadevah vselej in vsepovsodi.

Veliki župan.

Veliki župan, ki na vidovdanski ustav opredeljuje kot vrhovnega starešina občne državne uprave v oblasti, je po čl. 3 zakonskega načrta o občni upravi osebno odgovoren za vršenje poslov. Pa komu? Samo ministru, ne pa narodu, ki prebiva v oblasti. Veliki župan ni odvisen od ljudstva, ki stanuje v oblasti in ki je poslalo svoje zastopnike v oblastno skupščino. Pri postavljanju velikega župana ljudstvo v pokrajini nima pravice, da po svojih zastopnikih izreče svoje mnenje in svoje zahteve. Nima pravice terno-predloga, tudi nasvefa ne. Ljudstvo se ne vpraša, ker nima ničesar govoriti. Velikega župana postavlja minister notranjih zadev, odnosno ministrski svet po njegovem predlogu. Lepa samouprava! Kakor se pri postavljanju velikega župana ne jemlje v obzir ljudstvo in njegovo pravo, tako se tudi velikemu županu pri izvrševanju poslov ni treba ozirati na oblastno skupščino kot predstavništvo ljudstva. V to, kako se vrši državna uprava v oblasti, se oblastno ljudsko zastopstvo ne sme niti mešati. Vsako tako vmeševanje bi bilo po mišljenju onih, ki so ustvarili ta zakonski načrt, nepotrebno. In to je po vladnem načrtu strogo prepovedano. Vladni načrt priporoča velikemu županu, da v važnejših stvareh krajevnega značaja zasliši oblastni odbor ali zahteva njegovo mišljenje. — Vladni zakonodavci pa so pozabili — velikemu županu naložiti dolžnost, da mora ne samo zaslišati, marveč tudi izpolniti upravičene ljudske zahteve.

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalej.)

Vsi smo molčali in na njihovih obrazih sem bral, da ni govoril zastoj. „Toliko glede prve točke“, je vpil Silver in si brisal pot s čela, kajti govoril je, da se je tresla koča. „In glede drugih točk! — Tale fant vam je na poti. Ali ne razumete, da ga potrebujemo za talca? Morebiti bo naša zadnja rešitev, — ne čudil bi se, kakor se stvari razvijajo! Da bi ga ubili — Za nobeno ceno! — In zakaj vam nisem dovolil, da bi šli za graščakom in njegovo družbo in jih pobili? — Ne pomislite, kratkovidneži, koliko je vreden zdravnik, ki vas bo obiskoval, — za tebe, John, s tvojo razbito črepinjo, in za tebe, George, ki te grabi mrzlica in ki so tvoje oči že rumene kakor limonina lupina! Se veseli bodete, da imate šolanega in učnega zdravnika v bližini! — In zaradi tistega, da sem jih pustil uiti! — Ali niste na kolenih prišli nad mene, vsi sestradani in obupani, in me prosili, naj se pogajam z njimi! — Pa

vse to so malenkosti. Tule poglejte, zakaj sem se pogajal z njimi! —“

In vrgel je na tla papir. V hipu sem ga spoznal. Zemljevid je bil, tisti z rdečimi križi in opombami o zakladu, isti, ki sem ga našel v Billovem zaboju. Zakaj mu ga je izročil zdravnik — sam Bog vedi!

Neverjetno je vplival zemljevid na upornike. Planili so nadenj kot maček na miš. Od roke do roke je potoval eden ga je drugemu iztrgal iz pesti in po njihovem kričanju in vpitju in preklinjanju in otročim smejanju bi kdo sodil, da grebejo po suhem zlatu, ne, da so že na varnem z zakladom. — „Jako lepo!“ je dejal George. — „Ampak — kako naj odidemo z njim, ko pa lažje nimamo!“

Silver je planil po koncu. „Pazi, George! Se eno predrzno besedo, pa te pokličem na nož! Kako naj odnesemo zaklad? Kaj jaz vem! Vi bi morali to vedeti, vi, ki ste mi vse pokvarili s svojim nesrečnim vmešavanjem! Pa kako bi naj to vedeli — vi, ki niste izumili smodnika! Ampak vlučno še boš govoril, George, to ti povem!“

„To so poštene besede!“ je dejal stari Morgan.

„Poštene pa, poštene! — Vi ste izgubili ladjo, jaz sem našel zaklad! — Kdo je najpametnejši izmed nas vseh? — Sedaj pa odstopim. Izberite si za kapitana, kogar si hočete, jaz pač imam tega dovolj!“

„Silverja!“ so kričali. „Silverja za vedno! Silver bo naš kapitan!“

„Tako se je torej stvar zasukala?“ je vpil kuhar. — „George, mislim, da boš še čakal, in vsa sreča za te, da niserem hudoben človek! — In sedaj, tovariši, kaj bo s tole črno piko? Nič dobrega, pravim! Diek si je pokazil svojo srečo in raztrgal sveto Pismo —! Tule, Jim, majhen spomin za vas!“

Dal mi je papir. Na eni strani je bil počrnjen z ogljem, ki se je prijemalo mojih prstov. Na drugi strani pa sem bral z ogljem napisano besedo: „Odstavljen.“ — Hranil sem listič za spomin in ko to pišem, ga imam pred seboj na mizi.

Tako se je končal zame tisti večer. Vsak je še dobil kozarec žganja, George je moral celo noč stati na straži in Silver mu je s smrtjo pretil, če bi zagrešil kako nepazljivost ali pa nezvestobo. Mi pa smo legli in Silver — ki je z eno roko držal upornike —

Saj je vendar znano, kakšna so ušesa gospodov višjih uradnikov napram želam in zahtevam ljudstva. Pri prvem ušesu nofer, pri drugem ven, — takšna je ljudska sodba. Torej vedno lepša ljudska samouprava, čim dalje se bo izvajala.

Ljudstvo, organizirano v samoupravno edinico, ne bo imelo prav nobene moči nad velikim županom, tem večja pa bo moč velikega župana nad oblastno samoupravo. Veliki župan po ziva oblastno skupščino in izredno zasedanje. Ima pravico govoriti na vsaki seji oblastne skupščine, kadar hoče. Oblastne uredbе, kojih predmet je že itak tako omejen, da se ne sme niti nanašati na vzdrževanje javnega mira in reda, javne varnosti in javne morale, proglašati ne predsednik skupščine, marveč veliki župan. Njegovi volji je pripuščeno, da jih ne proglašati, v katerem slučaju mora to prijavit državnemu svetu. On prodoljuje stari proračun še za leto dni, če skupščina v rednem zasedanju ni rešila proračuna.

Na to podlago vzvišenosti nad celim ljudstvom v oblasti in njegovo voljo stavi velikega župana vladni zakonski načrt, ki ga (§ 9) določuje kot političnega predstavnika vlade. Ker vlado tvorijo stranke, ki imajo politično oblast v državi v svojih rokah, bo veliki župan slepo orodje v rokah vladnih strank ali bolje rečeno one politične stranke, kateri pripada. Ker vsem štirim strankam, ki v tem času tvorijo vlado, obenem ne more pripadati noben človek. Zgodilo se bo torej, da bo v mnogoteri oblasti „vrhovni starešina“ državne uprave in varuhi nad ljudsko samoupravo kak človek, ki pripada stranki, katera ima v dotični oblasti manjšino in celo malenkostno manjšino, kar velja o demokratski stranki v slovenskih in hrvatskih krajih. Tako bo manjšina komandirala nad večino skoro po vseh pokrajinah. Ali bo to dobro za utrditve države in za zmanjšanje nezadovoljstva, o tem naj razmišljajo gospodje državno- in zakonotvorci.

Za ovaduhe in razbijače imajo denar, za bolnice pa ne!

Beograd, 9. marca 1922.

Opravičeno ogorčenje je zavladao po cel slovenski domovini, ko se je doznalo, da hočejo sedanji beograjski vladodržci črtati izdatke za bolnišnice v Sloveniji. To je zloba, da je ni

čvrsto za vrat, z drugo pa grabil za vsakim mogočim in nemogočim sredstvom, da bi se pobotal z nami in si rešil življenje. — Silver pa je poleg mene kmalu zdrav in krepko smrčal kot da bi bilo vse v najlepšem teku.

XXX.

Jasen, svež glas nas je vse vzbudil. — vse pravim, ker prav ko sem očrpil oči, se je pri vratih stražnik — George pobiral od tal, kamor je zdrknil v spanju —

„Koča aho! Tukaj zdravnik doktor Levesey.“

Res je bil zdravnik. Vesel sem bil njegovega glasu, pa tudi strah me je bilo. Ušel sem tovašem, nepokoren sem bil in sramoval sem se, stopiti zdravniku pred oči.

Zgodaj je še bil in ko sem pogledal skozi strelno luknjo, sem ga videl stati do kolen v jutranji megli. — Iakor pred dvema dnevoma Silverja.

„Vi ste —? Dobro jutro, gospod doktor!“ je kričal Silver in obraz se mu je svetil od zadovoljnosti in dobre volje. „Zgodni ste! — George — pomagaj zdravniku črez plot! — Vse je v redu in vaši bolniki so — vsi dobre volje.“

veče! Ubogi bolniki v Sloveniji niso naša usmiljenja ne pri demokratih — ne pri samostojnih, ki so v vladni veščini Med tem, ko so za naše bolnike v finančnem odboru zahrbtno črtali po izredne svote, pa so ravno zadnje dni vrgli iz državne kase ogromne svote za organizirane razbijaške tolpe. — Vlada v Beogradu je nalašč najela ruskega polkovnika Ledebova, kateri ima naročilo, da v Hrvatski, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Sloveniji organizira takozvano „Narodno Obrano.“ To je tajna organizacija, ki ima namen, nastopiti ob priliki proti katoliško mislečim Slovincem in Hrvatom — posameznikom, prav posebno pa proti organizacijam, ki sedanjim prostozidarški vladi niso po volji. „Narodna Obrana“ se tajno organizira po vzorcu zloglasnih laških fašistov, ki ubogim Slovincem v Primorju zažigajo hiše, ropajo in pobijajo.

Zloglasni carsko-ruski polkovnik Ledebov roma sedaj tajno od mesta do mesta na račun državne kase in organizira tolpe, ki bi naj ogrožale one, kateri hočejo ostati zvesti svojim slovenskim hrvatskim in katoliškim našolom.

Za Hrvatsko je dobila ta tajna fašistovska organizacija dne 15. februarja 1922 izplačano svoto 300.000 K. Dne 28. februarja t. l. je naša vlada zopet izplačala v to svrhu 292.000 K. Torej za Hrvatsko skupno 600.000 K. Za Slovenijo bodo izdane približno enake svote. V organizacijo sprejemajo Sokole, delamrčne postopače in razno sodrgo. Osnovno misel je izrazil mi nieter Pribežević.

Pa ne samo to! V državne preračunu so vladne stranke postavile tačko: za policijo, detektive in konfidentne (ovaduhe) ogromno svoto več milijonov. Samo za Slovenijo znaša svota približno 1 milijon.

Ministra Pribeževića spravlja po Beogradu vedno truma detektivov in policajev. Celo v gostilno ga spremilja in tam pijejo na račun države. Tudi minister dr. Kukovec je imel v Celu krog sebe vedno po tri do štiri detektive. Framazonski demokrati pač imajo nemirno vest in zato jih spremlja velik broj bajonetov in revolverjev.

In vse to je bolj potrebno, kakor skrb za uboge bolnike!

Slovensko ljudstvo! Glej, tako gospodarijo v Beogradu vladne stranke, v katerih se demokrati in hinavski samostojneži in katere lepo podpirajo socialistni demokratje s svojim Etbinom Kristanom!

Slavoloki za demokrata dr. Kukovca.

V seji zakonodavnega odbora v Beogradu dne 8. marca je dr. Kukovec v odgovoru na zahtevo poslancev Jugoslovanskega kluba o avtonomiji nedeljene Slovenije izjavil, da večina slovenskega naroda ne zahteva ne avtonomije ne nedeljene Slovenije. Slovensko je zatrdjeval, v obraz pobarvan z rdečico zavoljo protestnih medlicev poslancev Ljudske stranke, da mu je „narod“ na njegovih zborovanjih v

Tako je govoril, stoječ vrh griča in sloneč na bergli — ves stari in nekdanji Dolgi John v besedi in obnašanju.

„Majhno iznenadenje imamo pripravljeno za vas!“ je nadaljeval. — „Nekega tujca imamo tule, he, he! K nam je prišel stanovat, zdrav je in čvrst, kakor dren in spal je kot kladca, prav ob moji strani!“

Med tem je zlezal doktor Livesey črez plot in se je približal kuharju. Opazil sem, kako se mu je izpremenil glas, ko je rekel:

„Pa ne morebiti Jim —?“

„Jim, pravi pravcati Jim!“

Zdravnik je obstal kakor ukopan, in nekaj trenutkov je minilo, da se je spet zgenil.

„Dobro, dobro! Najprvo dolžnost, potem pa zabava! Tako bi tudi vi dejali, Silver! — Pogledajmo bolnike!“ Kruto mi je pokimal in stopil v kobo.

V smrtni nevarnosti je bil, pa ni mu bilo tega videti. Pregledoval ter preiskoval je bolnike, kot da bi bil na obisku pri kaki miroljubni angleški rodbini na deželi. Njegovo obnašanje je vplivalo na upornike. Mirni so bili in delali so se, kakor da bi se ne bi-

Sloveniji izjavil popolno zaupanje. Poslanec dr. Hohnjec mu je upravičeno zaklical: „Kakšen narod! Mogli ste vsakega svojih poslušalcev dati fotografirati!“ Potem je dr. Kukovec, prevzet od svetega navdušenja za edinstvenost države v znamenju in pod pritiskom centralizma, svečano povdarjal, da so Slovenci popolnoma zadovoljni z delitvijo Slovenije, s centralizmom in sedanjim svojim položajem ter da z veseljem pričakujejo, da se bo v razdeljeni Sloveniji upeljal popolnoma centralizirani upravni sistem. Pričakovati je, da bodo Slovenci svojemu velikemu navdušenju za beogradski centralizem dali duška s tem, da bodo v centralizem zaljubljenega poslanca dr. Kukovca sprejeli s slavoloki in s trompetami. Te trompete pa bodo zaigrale „Abzugmarsch“ nje — in njegovim centralističnim tovarišem iz Samostojne kmet. stranke.

Nekaj o pravdarski strasti.

(Dopis iz kmet. vrst.)

Ze dobra tri leta upamo in se tolažimo, da se bo enkrat obrnilo na — boljše, a vedno držimo v gospodarsko-finančnem oziru navzdol. Od dne do dne rasteta draginja ter nezadovoljnost po mestih in deželi. Naš kmet in viničar in kmet. delavec, ki so za časa vojne poplačali dolgove in si tudi nekaj prihranili, že niso samo porabili z žuljavimi rokami prisluženih prilhrankov, ampak tudi tičijo v dolgovih bol, kot kedaj poprej pred in med vojno. Glavni krivci našega gospodarskega propadanja pri temelju naše agrarne države — pri kmetu so: brezbrizno koritarska vlada, v nedoločljivost segajoči davki, draginja in lanska slaba letina.

Vse te ravno kar našteje uničevalce kmet. stanu smo že večkrat obširno obravnavali v našem listu. Tokrat se hočemo dotakniti še enega — glavnega škodljivca kmet. stanu, ki je v sedanjih žalostnih časih boli nevarna kmetu kot kedaj poprej, in to je: kmet. strast malenkostnega tožarenja pri sodnji. V Sloveniji ste se pojavili zadnje leto dve pošasti, ki hočejo tudi kmeta pritirati na kant: izvanredno veliko število bank in advokatov. Banke preskrbujejo kmetu denar. Kredit po 17%, za vsako banko pa stosta dva ali trije advokati, ki komaj čakajo, da spremita kmeta z banko ter sodniško pomočjo na boben.

Kmetje, srednji ter mali posestniki, varujte se bank. advokatov in sodne.

Res je, da mora večših človek — tudi najmiroljubnejši — k sodnji, da si pribori pravico. A pozabiti pa ne smemo, da je v našem kmetu nekako vkoreninjena strast tožarenja in letina krog advokatov ter sodnji. V malih treh na Slovenskem, kjer je bil pred vojno po eden advokat ali eden notar, so sedaj najmanj dva do trije, o mestih niti ne govorim. Vsi ti odvetniški posredovalci pravice dobro izhajajo, si kupujejo od kmetov posestva in vinograde. In zakaj to? V na-

lo prav nič zgodilo in bi bil doktor Livesey še vedno zdravnik na krovu „Hispaniole.“

„Dobro, prijatelj!“ je dejal mornarju z obvezano glavico. „Vaša črepinja je iz jezika, se zdi. — In vi — George? Čudno barvo ste dobili! — Hudo se vas je lotilo! — Ste vzeli zdravilo?“

„Seveda ga je vzela!“ je pripomnil Morgan.

„Mnogo mi je na tem, veste“, je govoril doktor Livesey zelo prijazno, „da ohranim vašo življenje za kraba — in za vašala!“

Uporniki so se spogledali, pa so molče požrli zbadljive besede.

„Dick se ne počuti dobro!“ je rekel eden.

„Ne —? Stopite sem, Dick, pa mi pokažite jezik!“ — Kajpada, kako bi se neki počutil dobro! Jezik ima, da bi se ga Francozi ustrašili! — Mrzlica!“

„To je zaradi tega, ker je raztrgal sv. Pismo!“

„To je zaradi tega, ker ste vi vsi skupaj veliki osli!“ ga je zavrnil gospod Livesey. „In ker vsi skupaj nimate toliko pameti, da bi ločili nezdrav, okužen zrak od zdravega in

šem kmetu še vedno tiči nekak zli duh, ki ga podpihuje, češ: le toži, pa vzami si advokata, da bodeš bolj sigurno zmagal. Res mogoče dobi pravdo — sodniški in advokatski stroški ter nepotrebni poti znašajo več kakor pa profit pravde. Ena ali dve pravdi dobljeni, potem pa že začne na človeku jezdit pravdarski zlodej.

Naša dolžnost je bila, da smo spregovorili o kmet. pravdarsstvu v našem listu in se obračamo tudi do krajevnih odborov naše Kmet. zveze, naj oni opozarjajo naše somišljenike na nepregledno gospodarsko škodo, ki poganja na propast našega kmeta iz strasti pravdarsstva. V krajevnih odborih naših Kmet. zvez so sami resni, trezni, vzgledni ter uplivni možje, ki bodo storili veliko dobroto in rešili marsikaterega kmeta — bobna, ako ga bodo odvržali od advokatov in sodnji.

Naš slovenski kmet se je že obrnil marsikaterega sovražnika, naj se varuje onegal ki mu je v lice najprijaznejši, a mu zna segati najbolj globoko v žep — advokata in sodnije.

Kako sadim tobak dobičkanosno?

(Piše Davorin Zunkovič.)

Kakor znano, so v Sloveniji leta 1921 začeli prvič javno saditi tobak. Vsepeh je bil zelo ugoden. kajti suho vreme lanskega leta je zelo ugodno vplivalo na razvoj in rast te rastline. Kljub temu pa pridelovalci tobaka v kolikor je pisec tega poučen — niso bili zadovoljni z izkupičkom, ki so ga dobili za tobak, ker je finančni minister plačeval tobak od 56 do 12 K za kilogram, kar velike stroške zadostno krije morda samo tam, koder so na razpolago poceni delavske moči (kaznjenci, ujetniki, šolski otroci). Kakor se govori, se torej za letošnje leto ne bo oglasilo mnogo oseb, ki bodo hotele saditi tobak, k večemu za slučaj, ako finančno ministrstvo prav izdatno zviša odkupne cene za tobak.

Lotil sem se rešiti vprašanje, bi se li ne dalo doseči od sajenja tobačne rastline večjih dohodkov na ta način, da se uporabi n. pr. tudi seme tobačne rastline, ki ga rastlina obradi v precejšnji množini. Naneki njivi, v začetku oktobra nabral krog dve litra tobačnega semena, ki sem ga ki je bila posejana s tobakom, sem dobil od samo 8 do 10 rasilin. Smatral sem, da se bi iz semena potom destilacije (izčiščenja) moglo pridelati podisi kaka alkohol vsebujoča tekočina, ali pa kakava vrsta olja. Za prvi poskus je bila množina semena, ki sem ga imel, veliko premajhna in ko sem si hotel nabrati še več semena, je bilo na njivi že vse pospravljeno. Napravil sem poizkus, kako pridobivati iz tobačnega semena olje. Kmalu sem dognal, da, ako sem dal na papir zrnce in isto pritisnil z noževno špico ob papir, se je poznalo olje na papirju. Bil sem torej prepričan, da vsebuje tobako seme precej olja. — Vprašal sem Tomaža Krajnca, izdelo

valca bučnega olja v Framu, je-li bi mi za poizkus ne mogel iz te množine tobačnega semena izprežati olje. Rekel mi je, da je to izključeno tako dolgo, dokler bi najmanj 100 litrov tobačnega semena ne mogel skupaj spraviti. Svetoval mi pa je, da naj tobačno seme na drobno zmeljem in to kuham na vodi. Olje stopi na to na površino vode, kjer se lahko odzame z žlico. To delo mi je izvršil lekarnar Savost v Magdalenskem predmestju v Mariboru. 475 gramov tobačnega semena je dalo 57 gramov olja, torej 12 odstotkov. Ako se pa pomisli, da se to olje ni delalo v kaki hidravlični stiskalnici in da se vsega olja ni moglo posneti od vode, se sme smatrati, da bi se moglo iz tobačnega semena pridelati najmanj 20% olja, ako bi se namreč umno izdelalo, bi torej 10 litrov tobačnega semena dalo prav gotovo 1 liter olja.

V nadaljnje pojasnilo bi pripomnil še sledeče: Nabral sem seme na tobačni njivi, na kateri je bilo nasajenih 2000 tobačnih raslin.

Pri enakih okolnostih rasti, kakor v lanskem letu, se dobi od ene tobačne rastline $\frac{1}{2}$ litra tobačnega semena, kar bi dalo za vsem 500 litrov semena, in iz teh 500 litrov bi se dalo pridelati najmanj 50 litrov olja. Sadilec tobaka je dobil za nasajeni tobak na svoji njivi 5300 K, 50 litrov olja za jed bi bilo po današnjih cenah vredno 90 K liter, torej 4500 K, ako bi se pa uporabljalo za industrijske namene, bi bilo to olje najmanj polovico gorivoznačenega zneska vredno, torej okrog 2250 K. Tobačno seme bi torej pomnožilo dohodke od 5300 kron na 9800 kron, morebiti samo na 7550 K, to je za 85 oz. 42% odstotka. Brez dvoma bi bilo pod takimi okolnostmi sajenje tobaka zelo dobičkanosno.

Olje, pridelano iz tobačnega semena, ima enako barvo, kakor olivno olje, je prijetnega okusa in n vsebuje nobenih strupenih snovi, kajti v tobačnem semenu ni nobenega nikotina. Umevno da vsled majhne množine olja iz tobačnega semena pri tem poskusu nisem mogel dognati, jeli ima tako olje visoko vrednost kot človeška hrana.

Sklepčno bi še omenil, da ti podatki ne temeljijo na kakem statističnem preračunanju, kajti nisem bil pripravljen na tač uspeh, toda kakih bistvih enih diferenc ali razlik ne bo. Na vsak način je pa zanimivo, da se je dognalo, kako malo se v našem narodnem gospodarstvu pobrigamo tudi za postranske izdelke; ker se je v tem slučaju smatralo, da tudi tobako seme vsebuje strup, kakor ga vsebuje rastlina, saj tozadevno se še, kakor se zdi ni nikdar napravil kak poskus. Znano je samo, da se je do sedaj iz tobačnega listja destiliralo neko eterično takozvano tobačno olje. — Nadaljni tozadevni poizkusi bi se naj napravili v letošnji jeseni, kajti sedaj nima nihče v zalogi večje množine tobačnega semena.

Širite katoliške liste!

prav lahko zmenila! — Z Bogom vam voščim in poklon kapitanu Smollettu!“

In tedaj je izbruhnil požar nezadovoljnosti med uporniki. Očitali so Silverju, da hoče skleniti zasebni mir in da hoče izdati svoje tovariše, — skratka, povedali so mu prav to, kar je v resnici nameraval.

Nemogoče se mi je zdela, da bi se izvekel iz te zagate. Pa Silver jim je bil dvakrat kos. Za norce in ostle jih je imel, neobhodno potrebno je, jim je kričal, da govori Jim z zdravnikom, mahal jim je z zemljevidom pred očmi in jih izpraševal, ali hočejo prelomiti pogodbo v trenutku, ko so že čisto blizu zaklada.

„Ne! Pri moji bergli, da ne!“ je vpu. „Mi bomo prelomili pogodbo, mi, ko pride naš čas, do tedaj pa bodemo vodili tegale zdravnika za no!“

In zapovedal jim je, naj naložijo spet drv na ogenj, ter je odšel na svoji bergli, naslanjajoč se z eno roko na svojo ramo. Uporniki pa so ostali v koči, bolj zmedeni od njegovega kričanja, ko pa prepričani od njegovih besed.

Pri plotu se je ustavil.

(Datje prihod.)

čistega! Prav verjetno je, da bodele vsi zboleli na mrzlici, še preden priete iz tega nesrečnega kraja! Silver, čudim se, prebrisan ste, pa greste in se utaborite sredi tegale močvirja! Najenostavnejših pojmov o zdravju vam manjka!“

Vsakemu je dal njegovo zdravilo in kakor pokorni šolarji so ga vzeli, da je bilo smešno gledati te krviželjne upornike in roparje.

Nato pa je dejal:

„Za danes sem opravil. Sedaj bi pa rad govoril s temle fantom!“

George je pri vratih z grenkim obrazom požiral svoje zdravilo. Pri teh zdravnikovih besedah pa se je sunkoma obrnil in zakričal:

„Ne!“

„Molči!“ se je zadril Silver, uderil po sodu in pogledal krog sebe kakor lev. — „Gospod zdravnik“, se je spet prijazno obrnil k nama, „hvaležni smo vam za vašo ljubeznivost in pokorno jemljemo vašo zdravila, kakor sami vidite! — Jim, dajte mi častno besedo, da nam ne bodete ušli!“

Dal sem mu jo.

Torej, gospod doktor, stopite preko plota in pripeljal vam bom jima do plota. Tudi skozi kolovje se bosta

Srbski zemljiaradniki.

Beograd, 11. marca.

Neki dr. Novačan ustanavlja po Sloveniji srbsko zemljiaradniško stran (srbsko poljedelsko). Vsi tisti, ki so postali nezadovoljni s samostojno in novo politiko, se sedaj vpisujejo v dr. Novačanovo srbsko zemljiaradniško stranko.

Kaka stranka je to? V zemljiaradniški stranki so na čelu najbolj zagriženi Srbi. Zemljiaradniki so centralisti, kakor demokrati, to se pravi, so proti samoupravi Slovenije. — Kadar v narodni skupščini govori o poslanci Slovenske ljudske stranke o naši zahtevi po avtonomiji slovenskih pokrajin, tedaj srbski zemljiaradniki vedno vstajajo in kričijo, da tega Srbi nam ne bodo nikoli dovolili.

Ko so te dni po navodilu poslanca dr. Korošca vsi drugi poslanci ljubljanske narodne skupščine sestavili zahtevo, da se mora bivšega vojnega ministra generala Zečevića postaviti pred sodišče, ker je z vpoklicem rekrutov v letošnji hudji zavrnil, da je 6000 naših vojakov vsled mraza zbežalo in 300 celo storilo nesrečno smrt, zemljiaradniki niso hoteli podpisati te obtožbe.

Zemljiaradniki so po večini veliki brezverci. Med srbskim ljudstvom izgubljajo tla. V zbornici imajo malo ugleda, ker po večini vlečejo z vlado proti Slovincem in Hrvatom. Od zemljiaradniškega kluba odpadajo teden za tednom njih člani. Celo njih prejšnji vodja Avramović se jih srmače in niti ne prihaja več v zbornico. Tudi hrvaški Radič je izjavil o srbskih zemljiaradnikih, da niso resna stranka, ker jim pravza ravni mar ubogo ljudstvo, temveč stremijo samo za tem, da bi ob gotovem trenutku skočili v vlado in zobali iz beograjskega korita.

Tako je!

Kmetske zveze celjskega okrožja, pozor!

Od 15. marca naprej posreduje tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju samo za člane Kmetske zveze, ki so plačali članarino 4 K za leto 1922 in je njihov krajevni odbor vpsal tajništvo SLS v Celju seznam članov! Ako bo moralo tajništvo SLS koga zavrniti, ker ni v seznamu članov, bo tega kriv edino le, krajevni odbor KZ, ki ni izpolnil svoje dolžnosti! Članov KZ, ki so izolirali svojo malenkostno strankino dolžnost in plačali letno članarino 4 K ter jih je njihov domači krajevni odbor KZ v seznamu članov naznanil tajništvu, pa bo tajništvo zmiraj z veseljem pomagalo, ker bo le moglo! Samo red in disciplina mora biti, kakor pri osrednjem tajništvu, ravnofako pri krajevnih odborih KZ in pri članih. Kdor hoče imeti od stranke korist in pravice, mora tudi izpolnjevati dolžnosti. — Tajništvo SLS v Celju.

Poverjeniki (ice) „Našega doma“.

Koliko naročnikov že imate? Ali ste si po navodilu zadnjega „Gospodarja“ dobili v vsaki vasi ali okolici župnije nabiralce in nabiralke, ki bodo vsak v svojem kraju nabirali naročnike in pobirali naročnino? Hitite! Polovica marca je že pri kraju! Do konca marca moramo vedeti, za število naročnikov. Do 31. marca naznani te število (samo število) naročnikov U ravi „Našega Doma“, Celje, hotel Beli vol. Naročnikom lahko sporočite, da uprava „Našega Doma“ v Celju ne bo huda, ako naročniki plačajo naročnino več kot 24 K! Pozdrav!

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V preteklem tednu se je zakonodajni odbor Narodne skupščine bavil z zakonskim predlogom o oblastni in srezki samoupravi. Po načrtih centralistične ustave bodo v naših pokrajinah vpeljali srbske oblasti in sreze. V razpravah o tem zakonskem predlogu so govorniki opozicije zastonj dokazovali vladnim strankam, da bo „samouprava“, ki jo predvideva vladni predlog, le na

papirju in ne v resnici. Zakon je bil predmet ostrih izpadov o oziroma javnih coslancev, na koncu vseh koncev pa je bil z glasovi večine (srbske) sprejet. Glasovalna mašina, katero so si oblasti postavili, dobro posluša tudi v finančnem odboru. Posl. Skulj od Jugoslovanskega kluba je n. pr. zahteval denar za zdravniški oddelek vseučilišča v Ljubljani, pa so mu odbili, češ, saj bomo medicinsko fakulteto enak spravili v Beograd. — Oblastniki se zdaj pa zdaj radi kake posebne umazane zadeve sprejo, ostanejo pa radi prosta le, o skupaj in politika hodi svoja stara pota: notranja v korist obcograjske porodice, zunanja pa po francoskih mišljah in navodilih raznih tujih mračnikov, kot je general Wrangel — doma proti volji narodne večine, zunaj pa proti poštenemu delu za mir in spravo.

Reka in Italija: Reko so zasedli fašisti. Izgredi po ulicah niso še ponehali. Slovanski živel beži trumoma iz mesta. Fašisti so proglasili svojega poslanca v italijanski državni zbornici Giuratiya za komisarja, ali vladarja Reke. Italijanska vlada je sicer obvestila reške fašiste, da z ozirom na mednarodna določila te izvolitve ne more pripoznati, a to obvestilo je tako vođeno, da se fašisti, ki so vendar otroci in varovanci italijanske vladne politike nanj ne bodo dosti ozirali.

Grška je na zelo slabih nogah. Vlada in država ima na zunanji in na zunanji vedno večje težave. Eden režim proti drugemu se že dolgo vežba v raznih zarotah in od Male Azije proti poplava kemalistov — narodnostno probučenih muslimanov, ki se od pohlepkih Grkov nočejo dati izmzgavati. — Grška je tudi v denarnih stiskah, od Anglije je pričakovala pomoč, pa ga najbrž ne dobi. Angleži so zelo previdni, države, ki so na znotraj slabo urejene in povrh še s sosedi navskriž, pri njih nimajo kredita.

Anglija se trudi za zboljšanje stanja v Evropi na podlagi mirnih in sorazumnih odnošev med raznimi državami, ima pa v vseh svojih kolonijah velike nemire in strašno zmedo. Vidi se, da se približuje dosedanjemu državni ustroj velikemu polomu. Doma v Evropi so Angleži uvideli, da mora biti konec nasilne, oborožene politike, katere se še Francija oklepa, ter skuša obnoviti Evropo na podlagi časa primernih zahtev in načel, v kolonijah, ki so si jih s silo pridobili, pa vidi, da je potrebno misliti tudi na to, kako bi se ves svet obnovil po načelu narodne samoodločbe in socialnih zahtev. V Indiji že dolgo vre. Pokret ima narodnostni značaj in ko so sedaj zaprli vodjo tega pokreta Ghandija, so izbruhli štrajki in nemiri na vseh koncih in krajih. Angleško uradništvo zapušča trumoma svoja mesta in uporno Indijo.

Rusija: Ruski politiki dobro poznajo položaj v Evropi, listi v Moskvi so dobro poučeni o politiki, ki se dela v Parizu in Londonu in tudi o raznih vojnih nakanah, ki se sučejo pri nas okrog Wrangela, po nekaterih — drugih državah pa okrog drugih komandantov raznih protiruskih čet. — Rusija dobro vidi, da je zlasti Balkan zatočišče največjih sovražnikov današnje Rusije in pozna vse politike, ki na vse kriple nasprotujejo miru in spravi v Evropi. V tej smeri prednjači francoski Poincare, ki zahteva kot pogoj za priznanje ruske vladne nadzorstvo nad rusko trgovino, rusko vojsko, zlasti nad trgovskim ugovorom med Rusijo in Nemčijo in še prosta pristanišča — to je že celo in pravo podjarmlenje Rusije. Ruska sovjetska vlada je na ta „predlog“ odgovorila, da neče na noben način podjarem — da pa upa na treznost Evrope, ki bo še ob pravem času zapustila to nevarno pot.

Tedenske novice.

Pozor! Ker moramo plačevati davek za vsako naznanilo kake prireditve, veselice ali predstave bodisi v uradniškem ali v inseratnem delu našega lista, se enkrat izjavljamo, da takih naznanil ne moremo več prinašati brezplačno, kajti to bi nam prišlo previsoko. Kdor torej želi, da objavimo v našem listu kako prireditev, predstavo, veselico ali kaj sličnega, nam mora vpslat vnaprej za objavo 2 Din bodisi v denarju, znam-

kah ali v kolkih. Najboljše je, da se nam ta znesek pošlje po poštni nakaznici, toda na odresku nakaznice se naj napiše besedi, ki se naj objavi. Ako se nam ta znesek ne vpošlje, naj miče ne pričakuje, da bi se mu naznanilo objavilo. Tudi računov za take objave ne bomo pošiljali, ker so stroški previsoki.

Za pravice slovenskega jezika! Občinski odbor v Rečici ob Savinji je v svoji seji dne 5. marca odločno protestiral proti taksi na vozove „sajederima“ in proti ponovnim poizkusom sedanje vlade, izriniti vpliv vere iz škole. Posebno pa se je zavzel za pravice slovenskega jezika pri uradovanju: „protestiramo, da pri občinskem uradovanju prihaja vedno več tiskovin samo v cirilici ali pa srbo-hrvatskem jeziku. Ker smo tudi mi Slovenci v državi SHS državotvorni, pozivamo vlado, da nam razne tiskovine pošila v slovenskem jeziku, naj si bode to od civilne ali vojaške oblasti. Spise v jezikih ali pisavi, ki je nerazumemo, bomo nerešene vračali.“

Sokoli in bolnice. Minister prosvete Friščević je dal izplačati Sokolu v Beograd 180.000 stoosemdeset (sto o) kron za sokolsko telovadnico. — Pri nas pa ministrstvo nima denarja za bolnišnice, ker najrevnejši med revnimi iščejo pomoči in tolažbe. Da nimajo za naša prosvetna izobraževalna društva s krščanskim programom v Beogradu niti vinarja, to je znana stvar. Tudi to je en donesek, kako potrebna nam je popolna gospodarska in politična avtonomija.

Pri Sv. Jakobu v Slov. goicah se vrši v nedeljo, dne 19. t. m., po rani sv. maši shod Kmetske zveze. O gospodarsko-političnem položaju govori narodni poslanec Ivan Roškar. Sodelniki, udeležite se polnoštevno našega zborovanja!

Dekanijski sestanek izobraževalnih društev gornjegrajske dekanije se vrši v četrtek po Jože ovem, dne 21. marca v Rečici ob Savinji pri gospodu Čučju. Povabljeni so vsi gosodje duhovniki in odborniki ter odbornice izobraževalnih in mladinskih društev gornjegrajske dekanije!

Orlovski odsak Polzela vabi vso pošteno mislečo mladino in starše tukajšnje in iz sosednjih župnij na predavanje, katero se vrši dne 19. marca v dvorani g. Cizeja na Polzeli. Začetek ob 3h popoldan. Predava brat dr. Kotnik iz Ljubljane. Bratje! Sestre! Udeležite se predavanja v obilnem številu ter pokazite smisel za organizacijo in izobrazbo, v kateri edini je naša rešitev.

Hmeljarsko društvo v Zalcu naznanja vsem svojim članom in drugim hmeljarjem, kateri bi hoteli pristopiti kot člani, da se bo članarina za leto 1922 določila še la povodom glavne skupščine, katera se bo vršila dne 25. marca t. l. kakor običajno v Zalcu. Ker pride med drugimi važnimi točkami tudi izrememba društvenih pravil na dnevni red, — za kar je pa treba navzočnosti dve tretji ne vseh udov, t. j. 128 — se opozarja na vsi hmeljarji, da si določijo navzočeni dan za Zalec. Posebna vabila se pride o.

Vsem gg. organistom ptujskega in mariborskega okrožja. Vabite se, da se udeležite prvega glavnega občnega zbora Društva organistov, in glasbenikov za Slovenijo, ki se vrši v orek, 21. t. m. v Celju v Narodnem domu ob pol 9. uri dopoldne. Tisti, kateri ste že včlanjeni pri društvu imate dovoljeno polovično vožnjo v Celje in nazaj. Na svoji vstopni postaji zahtevajte samo polovično karto v Celje, obenem pa se morate izkazati s svojo člansko legitimacijo. Ta karta se potem odda v Celju, na povratku se pa mora zahtevati druga. Polovična vožnja velja za dneve 20., 21. in 22. marca, Tisti, kateri še pa niste včlanjeni pri društvu, pa bi se radi udeležili zborovanja, prijavite takoj svoj pristop k društvu (sedež Petrovče pri Celju) ter pošljite članarino v znesku 14 dinarjev, na kar se vam pošlje članska legitimacija, s katero si potem lahko osigurate polovično vožnjo. Pečnik.

Muke koroških Slovincov. V kakem peklu se nahajajo naši bratje koroški Slovenci, ki ječijo pod nemškim armom, nam dokazuje sledeče poročilo, ki smo ga prejeli iz Grebinja na Koroškem: „Naše Kat. slov. izobraževalno društvo za Grebinj je priredilo v nedeljo, dne 12. marca, ob 10. uri

pred oldne, v društvenih prostorih v žu nišču v „Grebinskem kloštru“ nepolitičen shod, na katerega so bili povabljeni samo člani društva. Shod je bil politični oblasti pravilno avlen, in tudi ni bil od iste preo vedan. Ob določeni uri, ko bi imel sklicatelj shoda Tomo Kaučič istega otvoriti, vderze z vsjo silo v zborovalno dvorano — tolpa nemških lašistov od takozvanega „Heimatsdiens.a.“ V tej tolpi so bili le samo takozvani inteligentni krogi kot trgovci, obrtniki itd. Tolpi je sledil še tudi oddelek orožništva Surovine so začele navzoče Slovence, med katerimi je bilo tudi nekaj žensk, prav prostiško in ostudno psovati. Slišale so se vse psovke, kolikor jih je premore na psovkah bogata nemščina. Toda temu ni bilo dovolj. Slovinci so začeli zapuščati dvorano, videč, da nemška druhal sme v senoi orožniških baonetov nekaznovano početi vse, kar se ji zljubi. Psovkam so sledila kmečju deanja. Divjaki so pretepli duhovnika Šchara, Kaučiča, Pasterka in g. Skrleca. Sklicatelj Kaučiča so vlekli za lase po tleh. Ker se je orožništvu zdelo, da dovolj, rejeanja, so ubranili, da ti nemški divjaki niso ubili nas vse. Ne ojsne so muke nas koroških Slovincov!“ Tako poročilo. — Imamo v Celovcu jugoslovanski konzulat, katerega pozivljemo, da stori nemudoma primerne korake v zaščito naših koroških trgovin, da o tem poroča v Beograd ter da naša beograjska vlada pouči na primeren način koroške nemške divjake, da imajo tudi koroški Slovenci zaamčeno pravico, se duševno razvijati in izobraževati.

Porotne razprave. Pred mariborsko poroto se je dne 8. t. m. zaradi poverjenega državnega denarja v znesku do 40.000 dinarjev zagovarjal carinski uradnik Franc Neumucki. Na stavljen je bil kot carinik v Mariboru. Trdil je, da je denar ali izgubil, ali pa, da mu je bil ukraden. Toda tega mu ni nihče verjel, kajti porota mu je prisodila dve leti težke ječe. — Dne 9. t. m. se je pred isto poroto zagovarjal 22 letni Sandor Koloman iz Prekmurja, ker je v preiru zabodel z baonetom Aleksandra Novaka. Porotniki so potrdili umor, na kar je bil obsojen na smrt na vešalu. Dne 10. in 11. t. m. se je vršila razprava proti trem morilecem prevzičkarja Košarja v Slapincih. Ta je stanoval na posestvu Marije Perša, ki je nagovarjala iz pohlepčnosti po Košarjevem premoženju svojega ljubimca Muhiča, naj umori Košarja. Oba skupaj sta na to prigovarjala nekega Hojnika in ga tudi pripravila k temu, da je Košarja 1. avgusta lanskega leta zavratil no umoril. Pred poroto so bili vsi trije spoznani krivim, in na podlagi krivdoreka porotnikov vsi trije obsojeni na smrt na vešalih in sicer tako da bi bil kot prvi obesen Muhič, nato Perša in kot tretji Hojnik. — Pred celjsko poroto se je dne 9. t. m. zaradi uboja zagovarjal Melhior Stropnik, ker je pri Sv. Florjanu v Slovenjegraškem okraju na cesti z nožem zaklal svojega svaka Petra Sovinkota. Obsojen je bil na tri leta težke ječe. Zaradi roparskega umora je bil obsojen Janez Korošec iz Vitanja na 12 let težke ječe, ker je v Gaberju pri Celju skoraj do smrti pobil in oropal mehanika Plahuto v njegovi delavnici. Zaradi goljužije je bil obsojen na dve leti težke ječe Gregor Kampuš, ker je na goljuživ način dvignil denarno pismo z zneskom 120.000 kron, ki je bilo naslovljeno na lesno družbo „Savinja“. — Zalostni slučaj neverjetne podivjanosti — umor lastne matere, se je pred isto poroto odigral Kmetski sin, Franc Stergar iz Slovenskega pri Brezicah je bil obtožen umora lastne matere. Obtoženeo je imel ljubavno razmerje s sosedovo hčerko Marijo Radanovič. Med obema sosedoma je vladalo staro sovraštvo, vsled česar je prišlo med materjo in sinom opetovano do grdih preprirov in mati ni marala posestva; izročiti svoemu sinu. Nekega dne je hudobec vrgel svojo mater v vodnjak, sosede je pa naprosil, naj mu pomaga o iskanje mater, ki se je menda napila, kam padla, ali pa zmrznila. Končno so našli v studencu nek predmet, katerega so izvlekli, ter ugotovili, da je bila Stergarjeva. Hudobec je zanikal krivdo in ker ni bilo nobenih prič in pravih dokazov, je ostal zločin nekazno-

van, kajti Franc Stergar je bil oproščen. Pretekli petek so se pred isto poroto zagovarjali zaradi dogovorjenega umora orožnika Petra Maver — Franc in Jože Varlec, Jože Kostanjšek, Jože Varlec, Martin Cerjak, Josip Levstik in Andrej Križanič, vsi iz Globokega pri Brežicah, ker so umorili orožnika Petra Maver, ki je prišel vojaškega begunca Franca Varleca, da ga izroči vojaški oblasti. Na dogovorjeni način so goriimenovani na sodni orožnik in ga tako zverinsko razmesarili, da je v groznih mukah umrl. Obsojeni so bili: France Varlec in Jože Kostanjšek na smrt na vešalih, Jože Varlec, ker še ni star 20 let, na 15 let težke ječe, Martin Cerjak na 8 in Josip Levstik na šest let težke ječe. Jože Varlec in Andrej Križanič pa sta bila oproščena.

Ostudna zverina. Znani skladatelj Adamič je pred dnevi opisal sledeči, naravnost neveretni zločin: Koroški pisarje sem bil prideljen neki delavski stotnji, pri kateri so bili večinoma možje-nevojaki. Stotniji je poveljeval poročnik Angelo Casagrande, slano, oč v Trstu. Iz Trsta smo se preelali preko Ogrske v Przemysl. Pred odhodom iz Trsta mi je Casagrande naročil, da pozovem na policiji kateri od njegovih delavske stotnije je bil predkaznan. V seznamu, ki sem ga dobil, je bilo 20 oseb naše stotnje, ki so bili skofo vsi predkaznovani z majhnimi kazni. Ko je vlak vozil že po ogrski zemlji, je ta Casagrande zapazil mladega vojaka, da je brez dovoljenja siekel bluzo, ker je bila v dotičnem živinskem vagonu strašna vročina. Poveljnik je pogledal na seznam, v katerem je našel, da je bil ta mladi črnovnik pred leti kaznovan policijsko z zaporom 24 ur. Poklical ga je pred se, ga vprašal, zakaj je siekel bluzo, mu v moji prisotnosti zapovedal, naj se obrne in v tem hipu je počil strel, in vojak se je zgrudil na zemljo. Popolnoma mirnodušno ga je ustrelil, vzela to v roko košček peciva, ter istega tudi meji ponudil. Prizor je bil za mene mizek pretresujoč. Na prihodnji postaji je lastnoročno ustrelil nekega vraga mladega fanto, ki je imel še šopek za čepico, ki ga je dobil v Trstu. Bil je tudi med zaznamovanimi. Ježili so se mi lasje, ker sem bil prepričan, da enaka usoda čaká vse zaznamovane. Kmalu na to je dal za tolet poklicati pred se dva druga vojaka, katera je tudi pri priči lastnoročno ustrelil in tako je ta zverina v človeški podobi v kratkem času ustrelil bodisi sam, bodisi po orožnikih še 16 vojakov. Za ta zločin ga je vrhovni poveljnik nad vojsko Friderik se odlikoval s poštvalo. In ta ostudna zver se je še do nedavno nahajala v Domžalah. Ko je zastulil, da sem mu za petami, jo je odkuril v Trst, iz Trsta pa takoj neznano kam, ker ga je strah, da bi ne padel v roke pravice.

Politični zločini se v vseh kulturah državah drugače presojajo kot pa navadni iz divjaštva, strasti, ropateljnosti in pohleja. Tudi mi imamo v ustavi za ameheno to razliko. Proti atentatorju v Aliagiču se pa ni upoštevala, bil je obešen kot navadni zločinec. To je bilo maščevalno delo nekaterih ministrov in seveda tudi Pribečeviča, ki je sam obdolžen in osumljen terorističnih zvez. Poštenu narodni sloji so to maščevalnost tako spoznali in obsodili. Pri nas se je že toliko atentatorjev proslavljalo in če se enega proslavlja, se ne sme drugemu jemati glave. Atentator je atentator, pa naj zgrabi za orožje iz narodnostnih, ali pa iz socialnih težnj. To so Zagrebčani razumeli in v znamenju obsodbe današnjih razmer so obsuli Aliagičev grob s cveticami. Velikanska množica je oblegala popolišče in silila do groba, policija, ki je bila vsa na nogah, je pa za tolet posegla po nepravilnih sredstvih ter z baonetom in sabljo odganjala ljudi. Ljudje so se umikali in v zgorjenju so se oglašali tudi razni vzkliki. Nato so se začele aretacije. Policija je zaprla več dijakov, nekaj jih je pa izgnala iz mesta. Zaprla je celo pisatelja Cesareca, ki je bil v Avstriji tudi eden izmed atentatorjev proti naslnemu madžarskemu komisarju, menda samo zato, ker je zadno noč otiskal Aliagiča v ječi. Aliagič je v zadnjih svojih trenutkih govoril o odpustanju, od drugih se

kaže pa toliko maščevalnosti. — Značilno je tudi to, da je rabelski posel izvršil Dunačan Seirid, ki je pod Avstrijo jugoslovanske narodnjake obsal. Ob preobratu je zaostal v Sarajevu in naša urava ga je tako sprejela. Krvnika tako, mnogo dobrih jugoslovancev je moralo po dolgo čakati, ker niso bili dovolj — zanesljivi!

Požar je uničil v noči od 4. na 5. marca hišo in gos, odarsko posloj, e cerkvenega ključarja in posestnika v d. „Koretnikov“ pri Sv. Pankraciju na Remšniku. Ker je ogenj izbruhnil o olnoči, v času, ko od domačinov ni bil nihče več na nogah, se u ravitečno sumi, da je požar zanelila hudobna roka. Zgorelo je vse, rešili so z veliko težavo samo živino: škoda znaša poldrugi milijon. Rodbina je uničena po olno. Nikdar prej ni bilo na obme nem Remšniku toliko tatvin, itd. kakor ravno sedaj, ko našo mejo strazi lo Wranglovec. Se celo pže krađe o in v več slučajih so lastniki sov pri te tatvini zasledili Wranglovec. Naše obme no ljudstvo vzdihuje in prosil: „Bog nas reši Wranglovcev“!

Požar je dne 11. t. m. upepelil poslopje Mihaela Pušenjaka in Skorjanca v Kamenščaku pri Lutomeru. Požar je nastal ponoči, ko so že vsi ležali v spanju. Škoda je ogromna. Sumi se, da je zlobna maščevalna roka zanelila požar. Prizadeta prosita milosrdne ljudi za pomoč bodisi v obliki denarja ali v drugih življenjskih potrebščinah, kajti zgorelo je vse.

Požar je dne 10. t. m. izbruhnil v novi palači Prve hrvatske šteditonice v Zagrebu. Zgorel je velik del strehe in ena kupola. Toda posrečilo se je udušiti požar, a klub temu je škoda ogromna. Požar je izbruhnil zaradi neoprevidnosti nekega kleparja, ki je popravljal streho.

Podiranje starega mosta v Mariboru hitro napreduje. Zgornji del je že čisto podrt, sedaj se podirajo in puji globokozabite kceze. De o znatno ovira v zadnjem času narasla Drava.

General Wrangel je bil z veliko častjo sprejet v Beogradu, ne samo od svojih pristašev in vojnopolitičnih pajdašev, ki se že dolgo pasejo na račun naših silnih davkov, temveč tudi od naših ministrov, ki so ga, kakor se vidi, željno pričakovali ter z njim tudi na dolgo, važno in zaupno razpravljali. Wrangel, ta potomec ošabnih — nemško-baliških baronov, ni nastopal kot nekdanji komendant nekdanje, sedaj razbite in razpršene armade, temveč kot nekaka visoka sila z manirami nekdanjega carja, kakor na svojem področju, ali pa v svetu, ki mu je podvržen. Spremal je vse mogoče dostojanstvenike, govoril je tako visoko od zgoraj in celo razne ordene ali kakor pravimo mi Slovenci, odlikovana je delil. Sedaj čujemo, da ostane v Beogradu in ne gre tja, ker so mu pripravili razkošno bivališče. Ostane tore v neposredni bližini naših oblastnikov, ker se ne more od njih ločiti, ali pa oni ne od njega. Ka to pomeni? — Cemu vse to? — Tuji listi in zlasti angleški ter tudi ruski, piše o mnogo o tem in naš narod je to sam že uvidel. — Genovska konferenca je pred vrati, nujno je potrebno, da se uredijo odnosi v Evropi na podlagi miru in sprave, Wranglu in drugim takim pa ni za mir, carja hoče uiniti ruskemu narodu pa četuli skozi potoke krvi in po naštrašnejši nesreči za celo Evropo. Brez Rusije se Evropa ne da obnoviti, to so sprevideli angleški in še razni drugi politiki, in ruski zastopniki so vabljani na evropsko konferenco, Wrangel je pa tu, da mesto miru vrže gorečo baklo v zelo slabo stavbo evropskega gospodarstva. Wrangel se je vgnezdil v naš, a njegov sovratnik Petura pa v rumunski državi in pomembna znamenja že kažejo nevarnost, ki preti od krvave vojne zelo oslabei Evropi.

Železniška nesreča. Na železniških progah po južni Srbiji so pragi že tako trhli in preereli, da skoro ne mine teden, da bi se ne prijetila kakka nesreča radi trhkosti pragov, ki so bili položeni pred 40 leti. Dne 12. t. m. je skočil pri postaji Kukavica na progi Beograd—Milanovac el'sresni vlak s tira. Stiri vagoni so poškodovani, človeških žrtev pa ni bilo nobenih. Vслед trhkosti pragov je počila ena tračnica in vlak je skočil s tira.

Nesreča in umor. Vlak je bil prenapolnjen, pa je stal strojevodja Ant. Jarh pri povratku v Rimsko To lice na ločniku in se držal. Na ovinku se je vlak nekoliko nagnil, nesrečni Jarh pa se je prekuonil pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. — Neznani zločinec je zaklal v železniškem vagonu trgovca Svetozarja Pantiča iz Lamuša v bližini mesta Jurkovec. Neznani morilec je po storjenem zločinu neznano kam pobegnil iz vlaka.

Ločitve zakonov se v Srbiji strasno množijo. To ima svoj izvor še v vojni dobi, ko so možje spoznali druge žene, žene pa druge moške, in pa v tem, da mnogo Srbijancev hodi po kučah naokrog, da jih mnogo obogati, pride med takozvane „bolše“ kroge, ker so jim žene na poti. Odločilno besedo v razpravah ločitve zakona ima o posebna duhovniška sodišča, ki so pa preobložena z delom. Vrhutega so na še popi, člani teh sodišč, nezadovoljni ker ne dobio dnevnice vsled romarjanskega kredita. Kredita ni, opri neče, soditi in može, ki hočejo iz zvezdanskega jarma, restopajo trumoma v turško vero, ker imajo še lo ugalas da si lahko vzamejo takoj — drugo ženo. Morala je torej tam toiti na nizki stopnji in ministri se bavijo z zvezdskim predlogom, ki naj bi prejedal poturčevanje v svrhu novega zakona, če prvi ni postavno in končavljivo ločen.

Španska bolezen in škrlatica, ki ste zahtevali letošnjo zimo toliko smrtnih žrtev, znatno poenjajeta v zadnjem času

Ljudje, si uživajo. Sarajevska policija beleži dan na dan celo vrsto slučajev, kako razni ugledni verizniki popivajo in razsiplejo denar na vse mogoče načine. Popivajo, da trče od mize in ciganom, ki igrajo po kavarnah, mečejo 100 dinarske bankovce ko lupine in smet. Lahko pridobljen denar, se lahko razsiple. Neki detektiv je videl pri carniku Spasiču cel zaboj poln šampanjca in na litre raznih parfemov — dragih dišav. Od kod so ti razkošni gospodji? ni treba posebej povdarjati in tudi to ne, kako je g spodin carinik Spasič naplnil svoj zaboj.

Alkohol in zločin. Beograjski listi so prinesli te-le zanimive podatke: V Beogradu se je popilo žganja 1.920.142.533 litrov (leta 1921. 1.446.914 l.); vina 5.098.118 l (leta 1921. 5.080.570 l.); finega vina 1.288 l (leta 1921. 5.976 l.); šampanjca 3.284 l (leta 1921. 52.032 l.); likerja, ruma, konjaka itd. 42.417 l (leta 1921. 124.407 l.); domačega piva 4.057.100 l (leta 1921. 5.390.648 l.); tujeja piva 558.900 l (leta 1921. 277.407 l.). Zločinov se je zgodilo z ostrim orodjem 1.920.879 (a leta 1921 1934) s topim orodjem 1204 slučajev (leta 1921. 2.3(8) s sferelnim orodjem 8 (leta 1921. 22).

Razgled po svetu.

Trst — mrtvo mesto. Kdor je videl Trst pod rajno Avstrijo in sedaj Trst pod Italijo, bo vskliknil: »Trst je mrtvo mesto! Ulice so prazne, nobenega prometa, tisti zagrizjeni tržaški lahoni, kateri so hoteli za vsako ceno priti pod sočnato majko Italijo, si sedaj puljo lase. Trgovina in obrt počivata, po tržaških ulicah se pa podi 20.000 brezposelnih.

Tajnost. Kakor znano, so se nasledstvene države bivše avstro-ogrške monarhije zedinile glede porazdelitve čistega zlata v znesku 50 milijonov kron v zlatu iz zaklada bivše avstro-ogrške banke. Samo Italija je prvotno podala nekako velikodušno izjavo, češ; ona se ne mara pultti za tisto zlato, toda glej, kmalu nato je Labe skesalo in sedaj so bili oni prvi, ki so zahtevali, da se jim je moralo izplačati 4.600.000 zlatih kron. Tajnost je in bo bižčas tudi ostala, katere malhe je iz inilo tusto zlato, katero je bilo iz te dedščine prisojeno naši državi. Davkoplačevalci Kadar bo slabostojni minister — poslanec in bivši mesar Pucelj priredil to et kje kak shod, ne pozabue ga vprašati, kajti on kot minister bo vendar le moral vedeti za take milijone v zlatu!

V morju bankovec. Avstrijska valuta je tako nizka da mora imeti kupec deset in deset tisocev, ako hoče kupiti kako malenkost. Te dni je javil dunajski policiji sofer Sa ny, da mu je nek otrok pomotoma izplačal za vožnjo 50.000 mesto 5000 kron. Sofer je izavil na policiji, da je pripravljen potniku vrniti pomotoma izplačani odvišek.

Potnik se dosedaj ni javil policiji, ker je menda iz drave z zdravo valuto, kjer je 50.000 nemških kron malenkost.

Najstarejši in najmlajši samomorilec. V Ameriki je bilo minulo leto 20.000 samomorov. Zanimivo je da s med temi samomorilci zastopani vsi stanovi v vseh različnih starostnih dobah. Najstarejši samomorilec je bil star 100 let, najmlajši pa 5 let.

Zločin v Lipskem. V Lipskem na Saksonskem so našli v neki košari možko truplo, kateremu je bila odsekana glava. Policija je dognala, da je morilka neka 47 let stara vdova Berta Hoffmann, ki je imela z umorjenim ljubavno razmerje. Dolgo časa je tajila zločin, končno je pa vendar priznala, da je ona morilka umorjenega Konrada. Bila je izročena kazensko mu sodišču.

Koliko ljudi se je rodilo na morju? Minulo leto se je narodilo na angleških parnikih 273 otrok. Eno leto prej 276, a leta 1919 samo 151. Kadar se rodi otrok na ladji, je zelo veliko v selje med potniki, ki novorojenčka bogato obdarujejo. Na parobrodu rojena deca so pripadniki one države, pod katere zastavo plave ladja. Rjstvo novorojenčka zabel-ži kapetan ladje, a pozneje se še vpiše rojstvo v krstno knjigo onega mesta, v katerega prihujajo parnik.

10 ton dinamita eksplodiralo. Blizu mesta Čikage v Severni Ameriki je pretekli petek eksplodiralo 10 ton dinamita ki je bil shranjen v nekem vojaškem skladišču. Zemlja se je stresla 50 milj naokoli. V oddaljenosti do 12 milj so na vseh poslopiih popokale vse šipe. Kraj nesreče nudi gro en prizor upostošenja. Nesreča, ki je zahtevala več človeških žrtev, je povzročila 10 milijonov funtov škode.

Za službo rabel na. V Budimpešti je bila razpisana služba rabelnovega pomočnika. Celo 8 dni pred početkom roka se je za to službo oglasilo čez 50 prosilcev. Celovupno število prosilcev znaša več sto. Vsi prosilci zatrjujejo, da so za to službo zelo sposobni. Služba rabeljna je pač poklič, ki ugaja Madžarom.

Kje raste najbolj lahek les? V srednji južni Ameriki raste drevo, ki ga domačini imenujejo „Balsa“. To drevo je zelo podobno našemu hrastu. Les tega dreva se uporablja v industrijske namene, kajti je zelo lahek in trpezen. Domačini izdelujejo iz tega lesa čolne, ki so zelo dobri. Španci so dali temu drevesu ime „balsa“, kar pomeni toliko, kakor čoln. 1 kubični decimeter tega lesa tehtá 140—160 gramov. torej je ta les tako lahek, kakor nobeden drugi na svetu.

Zlata je vedno manj. Statistika zadnjih deset let kaže, da se na svetu proizva vedno manj zlata. Tako n. pr. je znašalo proizvajanje zlata v Transvalu v južni Afriki leta 1921 le samo nekaj čez 8 milijonov unc, toraj 17krat manj, kakor leta 1910. Na Uralu v Rusiji so pa v lanskem letu proizvali samo 12% tiste množine, katero so proizvali leta 1910. V tem cizru tudi v Ameriki niso na bolšem in nek American je vedel izračunati, da se bo čez 100 let proizvajalo na cellem svetu samo 2% tiste množine zlata, kakor se ga je proizvajalo l. 1910. Ta American trdi celo, da bo prišlo tako daleč, da se zlato ne bo smelo uporabljati za nakit ali le otiče, ampak samo za optične predmete in za umetno zobove, toda kakrat bo dosegla vrednost zlata nebotično višino!

Nabiralnik.

Mozirje. Pristojni Kmetstvo zveze in prijatelji našega Orla so zložili za ti dve organizaciji v ves ldnru žbi dne 26. februarja 250 K. Bog živi darovalce in posemovajce. — Maribor. Na gostiji Zolger pri Sv. Venčeslu se je nabralo od vodstvom starešine gospoda Reiča za Dnašto kuhinjo v Mariboru 220 K, na go tiji Kokol-Celcer pa 300 K. Iskrena hvala! — Smarje pri Jelšah. Na gostiji Pepce Pašek z Francom Mičola na Grobelnem so veseli svatje darovali 236 K za šmarskega Orla, ki se jim za dar iskreno zahvaluje. Bog živi! — Crešnjevec. Na gostiji Franca Krajičič in Frančiške Prešer se je nabralo 1100 kron za domače zvonove — Otisk vrb. Na gostiji Anton Račel in Frančiška Zorman se je nabralo za Kmetstvo zvezo 304 kroge. Bog živi mladi ar. — Zibika. Na gostiji pri Miheu Les-

kovšek so svatje nabrali za dva no-
va zvona 2200 K in domači g. župnik
je še 2000 K zraven riložil. — Sv.
Venčesel. Na gostiji Repičevi in
Zolgerjevi na Devini pri Slov. Bistri-
ci se je nabralo za sklad Kmetijske zve-
ze 220 K in za Di.ško kuhinjo tudi
220 K. Darovalcem posebej obema sta
rešinoma iskrena hvala! — Zavrč
v Haložah. Pristaši Kmetijske zveze so
zbrali 320 K kot udarno in 600 kron
sta darovala gospod Vuk in gospod
dekan Podvinski za strankin sklad v
svojim poslanca Piškega. Hvala zaved-
nim pristašem! — Topolšica. Na
gostiji Andreja Ovčak in Jože
Aravs na Lomu so zbrali gostje
predlog Fr. Ovčak in Lenarfa Pač-
nik 100 K za Katoliški tiskovni dom.
Darovalcem hvala, nova oročencema
pa obilo sreče! — Globoko pri
Brežicah. Na veseli gostiji Rada
novič-Pšenčnik dne 20. februarja t.
l. pri Francetu Podvinski, posestniku
v Blatnem se je nabralo za sklad slo-
venske kmetijske zveze 216 K. Novopo-
ročencema obilo sreče! — Mala Ne-
develja. Tukaj se je poročil Alojz Ba-
bič iz Precetnice z Alojzijo Ritonija.
Na gostiji se je nabralo 150 K za ubo-
ge učence malonedeleske. — Mala
Nedelja. Gos. od Slavko Senčar,
trгоvec pri Mal. Nedelji, je daroval za
uboge malonedeleske solarje 400 kron,
ker se radi smrti svoje drage babice
gospe E. Kujlen ni mogel udeležiti
gostije Franca Kšela in gos. odične
Jere Finja v Kuršencih. Darovalcu
prisrčna hvala! novo oročencema ob-
bilo sreče! — Zreče. Na gostiji Sa-
dek-Mernik na Padeškem vrhu je na-
bral gos. od Ludvik Vidmar za Kaf.
izobraževalno društvo v Zrečah 373
kron. Blagim darovalcem izreka dru-
štvo prisrčno zahvalo, novoporočence
ma pa želi obilo sreče. — Sv. To-
maž pri Ormožu. Na sedmini Marije
Horvat v Ključaricah se je nabralo
za domače Orle 168 K. — Maza. Na
gostiji Antona Račel in Frančiške Zer-
man so darovali veseli gostje za KZ
304 K. — Sv. Jernej pri Ločah.
Na gostiji Čonč-Jurše so nabrali zbr-
ani gostje za uboge solarje 172 kron,
na gostiji Lovrenčič-Marguč pa 156
kron. Hvala!

Gospodarstvo.

Odmera dohodnine za leto 1921.
Glasom razglasa Davčnega okrajnega
oblastva št. 260 z dne 9. t. m. je pri-
redba dohodnine za davčne zavezance
centnega okraja Maribor mesto za leto
1921 razg njena od 17. do vstetega 31.
marca t. l. pri mestni magistratu,
davčnem uradu in okrajnem davčnem
oblastvu (soba št. 12) inter-sentom na
vpogled Predpis davkov onim zavezancem,
ki do vstetja 16 aprila t. l. ne
vložijo pritožbe ali pritožbe proti odmeri
pri davčnem oblastvu, se smatra pravno-
veljavnim, na kar se vsa podjetja tem
potom opozarjajo. — Trgovski gremij v
Mariboru.

Živinska sol. Vlada rajne Avstri-
je je skrbel, da smo dobili v poljub-
ni količini ceno živinske sol. Danes
pa, ko imamo malo in slabo krmo in
je nam živinska sol krvava potreba,
je pa žal ne doimo. Državna ura-
va pač skrbi, da dobijo po ceni sol
industrije, seveda fabrikanti so reve-
ži tem se mora že pomagati, kmeti si
ja lahko privoščijo za živino drago sol.
Vprašamo kmetijskega ministra gos. po
da Pucelja: Ako mu je kaj znano, da
se mora živini posebno danes, ko ima-
mo slabo in malo krme, kmeta soliti,
posebno se, če hočeš vole dobro upi-
tati? A, eliramo na gos. oda kmetijsko-
ga ministra, da se vsaj mršavih vo-
lov krav in telet usmili in takoj vse
potrebno ukrene, da se nam preskrbi
živinska sol po nizki ceni. Če se so-
li v naši oblubljeni državi premalo
pridelata, zakaj se ne dovoli prost
uvoz iz Avstrije. pri čemur vendar dr-
žava nima nobene škode, nasprotno,
pri kmetstvu velik dobiček. Prošimo
tudi naše poslanke, da se za to, za
kmeta potrebno stvar tako, zavzame-
mo o.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na
sejem dne 14. marca 1922 se je pri-
gnalo: 4 biki 176 volov, 268 krav, 1
konj in 9 telet, skupaj 458 komadov.
Povprečne cene za različne živalske
vrste so bile sledeče: de eli voli 1 kg
ži in teče od 24 do 29 K, volde eli voli
od 21 do 25 K, plemenski voli 21 do
24 K, biki za klanje od 18 do 21 K,

klavne krave debele od 20 do 23 K,
plemenske krave od 14 do 20 K, kra-
ve za klobasare od 13 do 17 K, molz-
ne krave od 16 do 22 K, breje krave
od 16 do 22 K, mlada živina od 16 do
22 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko
meso I. vrste 1 kg 40 do 48 K, volov-
sko meso II. vrste 40 do 48 K, meso
od bikov, krav in telic 40 do 48 K, te-
leče meso I. vrste 48 K, teleče meso
II. vrste 40 K, svinjsko meso sveže
58 do 80 K.

Puceljeva jara pšenica in jari ječmen.

Minister in poglavar samostojne-
žev mesar Pucelj Ivan ku ue v Če-
hoslovaški semensko jaro pšenico in
ječmen. Ministri so mu v to s r h o da
li iz državne kase 4 milijone dinarjev
to je 16 milijonov kron! Komisija, ki
je poslana na Češko porabi vsak dan
10.000 dinarjev. Recimo, da bo ta ko-
misija potrebovala vsega skupaj 20
dni. To znaša malo svoto 200.000 di-
narjev ali 800.000 kron.

Vsak slovenski kmet, bajtar na-
jemnik ali viničar se je jarino takoj
spomladi, ko se zemlja toliko posuši,
da lahko orje. Letošnja s. omlad bo
sejanje jare pšenice, ječmena in ov-
za že kmalu končano. Jarina, katero
se ješ aprila ali maja mesca je slaba.
To ve pri nas v Sloveniji vsak kme-
tič. Le dični kolovodje samostojnih s
svojim mesarjem Puceljem, še do dan-
es tega ne vedo.

Kedaj bo dospela Puceljeva jarina
v naše kraje? To sam Bog ve! In
kdo jo bo dobil? Prepričani smo, da
bomo lahko na prstih ene roke sešeli
one „srečne“ v posameznih okrajih
ki bodo oblagodarjeni s Puceljevo ja-
rino. Kmetstvo ljudstvo, ali se boš še
dalo dalje vleči za nos po teh škod-
ljivih državi in ljudstvu.

Jarega semena ne bo, pač pa bo-
do davkoplačevalci ob 16 milijonov h.

Cene poljskim pridelkom. V Nov.
Sadu je stala pšenica do dne 8. t. m.
še 2060 do 2100 K, dne 9. t. m. je pa
padla na 2000 K. Oves je stal po 1320
K, koruza 1450 do 1475 K, moka nu-
larca po 26, otrobi po 1055 K. Ponu-
ba je bila živahna, p. opraševanje po
olagu slabo.

Tržne cene v Mariboru. Preteklo
soboto so špeharji pripeljali na mari-
borski trg 12 vozov z mesom, kg 75-
85 K, 13 vozov zaklanih svinj, 1 kg
70-90 K in 26 vozov krompirja, kg
po 6 K. Pšenice je bilo 80 kg po 14
kron, rži po kg po 11 K, ječmena 200
kg po 10 K, koruze 600 kg po 12 K
in ovs 400 kg po 8 K. Kokoši je bi-
lo 40, komad po 150-180 K, gosi 8,
komad 250-300 K, rac 6, komad 125
kron, puranov 10, komad 300 K in
kuncev 15, po 50 K. Pižol je stal 12
do 14 kron liter, česenj kg 30 kron,
regrat 4-5 K, kisló zelje kg 10-20
kron, kisló repa kg 8 K, šopek petr-
žila 2-3 K, zelno 2-3 K, zelenjava
k. uhi 2-3 K, kuček špináče 2 do 3
krone, kg jabolk 28 K, kg suhih sliv
30 K, literj mleka 10-12 K, surovo
maslo kg 140-160 K, mast 93-105 K
in eno k. ače 4-7 K.

Cene za seno. Preteklo soboto se
je pripeljalo na mariborski trg 12 vo-
zov senar katerega so prodali po
750-850 K za me.erski sol, 4 vozove
otave, met. stot po 850-900 K in 11
vozov slame met. stot. po 500-550 K.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zač-
cu je precej živahno gibanje. Cene so
giblejše med 3000-3300 K za 50 kg.
Iz Čehoslovaške se je v Ameriko iz-
vozilo hmelja v vrednosti 105.028 do-
larjev. Iz Jugoslavije se je meseca ja
nuarja t. l. izvozilo v Čehoslovaško
170 centov hmelja, cent po 50 kg, do-
kaz, da so hmeljske zaloge v Jugosla-
viji večinoma izčrpane.

Lesna trgovina.

Takim nenavadnim pretreslajem
in takim izremembam lesna trgovina
v naših krajih ni bila še iz ostavlje-
na, ko po letu 1918. Cene lesu so se
dvignile najprej počasi, potem skoko-
ma, padle so čez noč na prvotno niži-
no in začele so et polagoma rasti do
neverjetne višine, ki so jo dosegle v
letošnjem letu. Kdo bi bil verjel pred
tremi leti, da se bodo našli ljudje, ki
bi plačevali za 1 kubični meter izde-

lanega — sicer prvovrstnega slaven-
skega — hrasta 8000 K?! Tak prerok
bi bil leta 1918 najbrže lindan, če pa
to ne, pa bi ga bili gotovo vtaknili v
norišnico in danes smo res tako dale-
č dosegli smo res tako visoke cene.
Ne samo hrast, tudi druge vrste lesa
so dosegle neverjetne cene, tako n. p.
tesan les 900 do 1000 K, rezan mehki
les pa celo čez 2000 K, ako je bil pa-
ralelno obrobljen in prvovrsten.

Vzroke tega dviganja smo že več-
krat ocenili in v prvi vrsti imamo pri-
pisovati naraščanje cen padcu vred-
nosti našega denarja in lanski suši.
Sedaj pa sta oba ta vzroka odpadla.
Dinar je začel nenadoma v vrednosti
rasti vsled zadnje Kumanudijeve od-
redbe, s kojo je spravil kupčevanje z
valutami in devizami v popolnoma —
drug tir, s kojo je onemogočil raznim
židovskim in nežidovskim bankam ve-
riženje z denarjem, s kojo naredbo je
vsaj začasno odvzel bankam skoro vsi
možnost, vplivati na kurs našega de-
narja. Samo začasno sem rekel, ker
bodo razni gospodje v Zagrebu in v
Lublani gotovo našli pot, na koji se
se lahko izognejo tej Kumanudijevi od-
redbi, s časom pa bo postala ta odred-
ba sitna tudi raznim sinom ministrov
ali pa celo ministrom samim, tako da
se bo morala počiti ta odredba v po-
zabljenju. Po sedanjih izkušnjah so-
diti, bodo pokonali to odredbo ravno
isti ljudje, ki so imeli sedaj največ ko-
risti od nje.

Pred nekaj dnevi je pisalo „Jut-
ro“, da je vrgla francosko-srbska ban-
ka veliko množico zapadnih deviz in
valut na trg, Narodna banka pa do-
larjev. Ti dve banki ste torej zbirale
do gotovega trenutka devize in valu-
te, gotovo ne v pričakovanju, da kurs
tistih pade, in te devize in valute so
vrgle sedaj nenadoma na trg. Iz ka-
terega vzroka? Ali ima pri tej zadevi
svoje prste vmes mogoče kak minist-
rov sin, ki je premaldo zaslužil pri ži-
vanju? Nemogoče to ravno ni! In kako
to, da se s. ušča v take kupčije tudi
naša Narodna banka? Mislim, da bi
morala znati Narodna banka reguli-
rat kurs dinarja na drug način in ne
s takimi škulacijami, ki niso dovol-
jene nobeni banki v Evropi, ki ima iz-
dati bankovce. In ali bo dviganje
kursa našega dinarja stalno, ako ima
tako nereelno podlago? Ne verjamem,
posebno pa še ne morem verjeti, ako
primerjam češko valutno politiko z na-
šim komunizmskim reguliranjem kursa
iz osebnega koristolovstva.

Toča pustimo valutno politiko ter
računajmo z dejstvom. Kurs dinarja
se je dvignil in lesni trgovci bodi mo-
rali na vsak način cene lesa znižati,
ako ne bodo hoteli izgubiti italijanske-
ga trga, ker tega ni pričakovati, da
bi Italijani zvišali v izdatni meri ce-
ne tako dolgo, da jim bo Avstrija na-
ravnost ponujala svoj les, tako dolgo,
da si bodo poskušale pridobiti nordiš-
ke države tal na Italijanskem. In tu-
di tega ne smemo pozabiti, da so Pol-
ski na razpolago vodne poti in da mo-
ramo zelo resno računati z komun-
sko.

Brez vsakega dvoma pa moramo
računati na zmanjšanje našega izvo-
za na italijansko — v zadnjih dnevih
je bila večina pošiljatev lesa na Ita-
lijansko prekinjenih ali celo ostavlje-
nih — in na močno padanje cen.

Vrednost denarja. Ameriški dolar
stane 264, francoski frank 24 do 25
naših kron. Za 100 avstrijskih kron
je plačati 4.20, za 100 čehoslovaških
kron 500 do 505, za 100 nemških M.
110 in za 100 laških tir 1480 jugoslo-
vanskih kron. V Curihu znaša vred-
nost naše krone 1.75 centima (1 cent,
= 1 vinar).

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Ker no-
čem delati nikomur krivice in me je
članek v slabostnobreznem „Kmetij-
skem listu“ z dne 9. t. m. ganil do
solz, sem prisiljen preklicati nekatere
reči, za druge pa zopet dati primer-
no izjavo. Začnimo: 1. Ni res, da je
samostojnežev v naši občini konec —
trčovski turman bi rekel, da še niso
„hin“ — res pa je, da je samostojna
stranka mrknila ter je hin. 2. Ni res,
da bi jaz hotel samostojne „žreti“, a
pač pa je res, da so preveč neapetit-
nih, da bi jih mogel požreti, kaj še le

prebaviti. 3. Res je, da je Ant. Fras-
pri občinski seji izjavil, da je Samo-
stojna v likvidaciji in res je tudi, da
mu mi verjamemo, ker ga smatramo
za resnicoluba. 4. Ni res, da bi ne
bilo samostojnega odbora, pač pa je
res, da so samostojnežev priskočili na
pomoč celo demokratariji iz Malečnika,
med temi neizogibni Solnik Kramer.
Tega velepolitikarja bi priporočali, da
ga višje oblasti prestavijo magari za
nadzornika tja doli recimo v Macedo-
nijo, mesto da pri nas ustanavlja So-
kola s pomočjo svojega brihtnega g.
švagra Fričeka, ki se naj rajši doma
učí, ne pa da „študira“ v cerkvi med
službo božjo. 5. Res je, da je od sa-
mostojne stranke ostalo še par eksem-
plarov, toda res je tudi, da smo jim
zaradi tega hvaležni, ker nam bodo
služili kot „mušter brez veljave.“ 6.
Res je, da se ljudje vruga zato boji-
jo, ker je hudoben in črn, in še bolj
je res, da se ljudje Samostojne boji-
zaradi njene „davčne in volovske lu-
bezni“ do kmeta in delovnega ljudst-
va. 7. Ni res, da bi bili samostojneži
proti veri, pač pa je res, da bi vsi
radi postali razni „svetniki.“ 8. Ni
res, da bi bili naši samostojneži proti
občini, pač pa je res, da bi bili radi
vsi župani, kar pa se jim klub rji-
hovi brihtnosti ne bo nikoli posrečilo.
9. Ni mogoče, da bi naša občina ke-
da postala popolnoma klerikalna, pač
pa je gotovo, da se bo zmiraj našlo
takih ljudi, ki jim bo vrag več nego
Bog. Ali smo torej klerikalni krivi, če
se še tapatam najde kak samostojnež?
— Samostojnožerec.

Gor. Hoče. V torek dne 7. marca
1922, nam je nemila smrt ugrabila čez
vse priljubljenega očeta, svaka, bra-
ta gos.oda Konrad Kolarja, posest-
nika v Gor. Hočah v 41. letu starosti
zadet od srčne kapi, zapuščena ženo in
2 nepreskrbljena otroka. Pogreb se
je vršil nad vse sijajno, tem potom se
zahvalujemo, posebno častitlim gos. po-
dom duhovnikom za spremljstvo, potem
hočkemu gasilnemu društvu, ter god-
bi in pevcem za izkazano mu zadnjo
čast. — Zaluoči ostali.

Cirkovce. Veliko slavnost smo ob-
hajali v soboto in nedeljo, dne 4. in
5. marca. Naša župnijska cerkev je
kot prva na Dravskem polju dobila 2
bronasta zvona. Na leto ovenčanem
vozu so štirje okrašeni konji pripeljali
čba zvona iz livarne I. H. Bühl v Ma-
riboru. Dekleta so poskrbela za ven-
čanje voza in zvonov ter lep slavolok
pri cerkvi in misijski križ tik cer-
kve. Cirkovška in šikolska požarna
bramba ste na okrašenih konjih jez-
dile naproti do Podvol, ker so se še
pridružili jezdeci iz Gorice. Bilo jih je
nad 50. Ta krasna procesija se je po-
mikala skozi vasi Sikole in Pongerce
do župnijske cerkve, odkod je mahlni
224 let stari zvon pozdravljal svoja
nova tovariša Požarnobrambovski tro-
bentači so naznanjali prihod. Na meji
župnije na gorškem polju so pokali
možnarji, nakar so se oglasili mož-
narji pri cerkvi. Spreme pri cerkvi
je bil veličasten. Vsak je hotel videti
zvona in si ogledati ovenčane konje in
jezdece z zastavami V nedeljo pred
pozno službo božjo sta se zvonova po-
fegnila v zvonik, raz katerega sta jo
kratkem času pozdravljala vernike in
hvalila dobrotnike, ki so darovali, da
sta se naročila. Pridigo in sivoesno
službo božjo je opravil č. g. pat. Ziga
od sv. Jožeta v Studencih pri Mar-
iboru. Slovesnost je župnijske tako ze-
lo navdušila, da se je naročil še ve-
liki zvon, katerega dobimo za tri me-
sece. Veliko smo že darovali, hccemo
še tudi zdaj vsak po svoji zmožnosti
prispevati za zvonove. Bog bo vsake-
mu obilno povrnil, kar daruje v ne-
gevo čast. Zvonova imata lep in čisti
glas a in e ter se melodično uemata
s starim, kar priporočata livarno I. H.
Bühl v Mariboru.

Remšnik. Odkar kraljujejo tu pri
nas ob meji Wrangloveci, se je naš vi-
soki Remšnik spremenil v največje
eno samo veliko lesišče. Ti ruski tu-
naki prirejajo vsak hip po svojih bi-
logih ter po drugih krčmah, ker ve-
do, da je njihova prisotnost dobroto-
šla, svoja divja rajanja, ko a sami i-
menujejo „Schmuglerbat.“ Zato se je
le dejstvo, da se teh njihovih plese-
udležuje v veliki množini tudi naša
izbrana mladež od blizu in daleč. So
težje umljivo je pa to, da zapazimo v
tej noreči družbi čisto tudi ženske
sebe iz boljših krogov, kar ni ravno

posebno nadebudno za one, ki pridejo tukaj v prvi vrsti v poštev. Nepobitno dejstvo je, da nimamo od takšnega narasčaja, ki se ponoči potika krog brlogov ruskih Wranglovcev, pričakovati nič dobrega. Prihodnjic pridemo brez obzirno z imeni

Loče pri Konjicah. Nemila smrt nam je ugrabila iz naših vrst enega naših najboljših mož. Položili smo k večnemu počitku posestnika iz Spod. Laž Janeza Vivod. Bil je mož stare korenine, poštenjak skoz in skoz in zvest pristaš krščanskih načel. So ljudje, o katerih lahko rečemo, da nimajo sovražnika. Tak mož je bil rajni Vivod. Izgubili smo z njim enega naših najboljših mož naše župnije. Bog potolaži njegovo bridko zadelo družino, n'emu pa svetila večna luč!

Ormož. Pripravljali odbor za zidavo Katoliškega doma v Ormožu prosijo vse tiste, ki so obljubili stavbeni les, da še v tem mesecu oderejo drevesa in je zvoziijo v Ormož na vrh Ormoške posojilnice. — Ivanušal predsednik.

Pušenci pri Ormožu. Podpisani Matjaž Masten, župan v Pušencih, ki sem pogorel leta 1921, sem prešel od jaranov, meščanov iz Ormoža ter iz okolice raznovrstno stavbeno gradivo, kot les, vožne, nadalje živila itd., se sem potem zahvaljujem (tudi Muropolcem) kar na to, da se ter se priporočim še v nadaljnje naklonitve. — Matjaž Masten.

Celje. Izobraževalno društvo v Celju priredi na Marijin praznik v soboto 25. marca 1922 v veliki dvorani narodnega doma v Celju igro "Bengunka" in sicer ob 1/4. uri popoldan.

Rečica ob Savinji. V torek popoldnevom, dne 21. marca, imamo pri nas pri g. Čuču vsa izobraževalna društva gornjegrajske dekanije dekanjski sestanek. Povabljeni so vsi odborniki in odbornice izobraževalnih ter mladinskih društev gornjegrajske dekanije.

Polzela. Bratje "Orlic" iz Št. Jurja ob Taboru priredijo izlet na Polzelo dne 25. marca. Ob tej priliki bodo predstavljali na odru tukajšnega Kato-

liškega bralnega društva (v dvorani g. Cizeja) prekrasno zaloigro v 5. dejanjih "Garcia Mrcinot". Začetek ob 3h popoldne. Pred igro petje pevskega moškega zbora. Prijatelji društva in poštene zabave ugodno vabljeni.

Braslovce. Bil sem ravno namenjen podati svoja mnenja radi za ca, ko sem čital v "Gos. odarju" dopis iz Št. Petra v Sav. dolini. Pograbil me je taka nevolja, da bi skoraj opustil svo namen, ker mislim sem si, da dopisnik omenjenega dopisa nikakor ne more l'iti zagovornik kmetijstva, pač pa strasten lovec. Skoro odveč bi bilo naštevati škode, katere povzročijo za jec na polju, posebno pa na sadnem drevju, ker to si je že skušil vsak kmet, sicer pa navedem en primer. — Ena najimenitnejša panoga kmetijstva je sadarstvo, ki se pri nas vedno bolj razvija pa žal, da ravno pri tej panogi napravi največ vsako leto mnogo škode. Jaz sem pred 11 leti vsadil 70 letnih jabolčnih dreves, katera so jako bujno rasla, seveda sem jih vsako leto ovil. Leta 1920 sem pa opustil, misleč, da je dosti debelo in staro lubje, da ga začec ne bo oglodal; kako sem se zavzel, ker je začec napravil na teh drevescih za več tisoč kron škode. Dobro bi bilo, ko bi kmetje potom svojih občinskih odborov zahtevali brezpogojno pokončavanje začcev pa ne, da bi ga ščitili, kakor namigava dopisnik iz Št. Petra. Sedaj pa neaj od davkih. Pri davkih je tak nereč, da je ljudstvo popolnoma zbegano; v davčni upravi vladajo nezgnsne razmere. Pred vojno sem se mudil v Aziji, kjer so mi pravili, da ob koncu leta davko lačevalci plača davke, ga še potem večkrat tirjajo. Kar takrat nisem verjel, zdaj pa vidim, ker smo prišli v ravno isto razmere. Kaj je temu vzrok? Ali res ne znajo uradniki več računati, ali pa, ker je lin. oblast obljubila uradnikom nagrado, če bodo pridni. Prosimo, da nam date nazaj na Vrnsko davkarijo, ker tu je šlo vse v lepšem redu.

Smihel nad Mozirjem. Pri nas se žal nahaja še nekaj takoimenovanih samostožev, kateri si v svoji slabo-

sticni pameli mnogo domišljije, o in ki dela o nečas' naši sicer vzorni župni. V njih lastnem interesu jih pozivljamo, da se srametueo in da o slovo stranki, katere jih je osmešila v javnosti in katere gnili ustroj in nezmožnost in enih kolovodij je že vsak trezno misleč človek spoznal. Opozorjamo jih tudi, da naj blagovolič drugo cerkveno zapoved bolje spojnjevati, ako sploh vedo, kaj zapoveduje. Saj prostora je v cerkvi dovolj za vse, in tudi za tiste, ki niso, oziroma, ki noče, o biti "klerikalci." Može, pristaši Kmečke zveze, ne dajte se jim premotiti, bodite odločni, ostanite zvesti katoliškimi načelom!

Bočna. V zadnji številki "Kmetijskega lista" je neki "star" (!) naročnik iz Smartna povedal, da so tam dobili nove zvonove. To priliki je pa uporabil, da je prav na nedostopno način spravlil zvonove in pustne norčije pod eno streho in to tako, kakor da bi bili namena Bočani žaliti svoje sosede. Mi Bočani se ne pustimo tako podcenjevati, da bi bili za take neumne šale pristopni, ampak bodite uverjeni da vam kot bližnji sožupljani k tej novi pridobitvi najlepše čestitamo. Če se je pred leti od strani Smarčanov v pustnih dneh nam na način, katerega rašji zamolčimo, storila kakšna žalitev, nas še to ne spravi iz ravnoteže, da bi uganjali tako neotkana pustne norčije, kakor jih omenjen dopisnik nam podtika. Tudi hranilnic s leta v ta neokusni dopis, pa bedito uverjeni, da tudi na tej strani vam nismo nevošljivi, temveč vam želimo pa tudi lahko rečemo, da začelimo obilo sreče. Glede hranilnic v krat je še nimamo, sicer pa kadar bo de tudi ne bo za "pustno šalo."

Store pri Celju. Pevski zbor je priredil v prostorih g. Krajca predpustno veselico. Pri veselici sta sodelovala oba tamburaška zbora. Da bi se pa tudi v Storaš maškerade nekoliko omešile, je pa v ta namen pevski zbor isto veselico ponovil na pustni večer s prvotnim sporedom. Vse točke so bile obkramt rešene v veliko zadovolstvo občinstva, katero je napolnilo

prostore do zadnega kotička. Takih predpustnih veselc nam je treba, ne pa kakšne neumne maškerade. — Na velikonočni ponedeljek pa se pokaže, o naši igralci z "Revčkom Andrečkoma."

Sv. Florjan pod Bočem. Cerkevno predstojništvo romarske podružnice Marije Loreto na Loznm, trka na srca pobožnih častilcev loženske Matere božje z milo prošnjo, da bi nam poslali milodare za našavo novih zvonov. Radi bi nadomestili tri lepe zvonove, katerih nas je kruta vojska in še krutejša vojna uprava oropala, nadomestili vsaj z 2 novima. Imena vseh blagih darovalcev, ki bodo primerne darove poslali, se bodo objavila v naših časopisih ter se imenovala v romarski cerkvi na Ložnem. Milodare sprejema župni urad Sv. Florjana pod Bočem.

Sv. Vid na Planini. Podpisani obžalujem, da sem leta 1920 nevedoma pristopil k Samostojni kmetijski stranki. Bil sem premeten od samostojnega agitatorja Matije Centriha. Spoznal sem dobro to goljuzivo stranko, zato se ni odzovem za vedno. Danes naročim "Slovenskega Gos. odarja" in pristopim k Kmetijski zvezi, tako tudi moja žena. V Doropolu, dne 9. 3. 1922. Filip Špan.

Rajhenburg. Kdo bi si mislil, da so rajhenburški Sokoli tako dobri atleti, posebno v lahki atletiki se posebno odlikujejo. Da je to resnica, nam pričča sledeči slučaj: Ko se je v nedeljo dne 5. marca vračal iz ene okoliške vasi največji demokrat in Sokol dr. Škof v Rajhenburgi domov, jo je krenil po bližnji poti za železnico na sejmišču. Kar naenkrat se začuje iz njegovih ust dvakrat: "Aufbiks", ko zasliši tropa fantov ta izzivalni klic jo nahnejo za njim. Zdravnik dr. Škof se je sputil v jek in je tudi srečno d segel prvenstvo, ko je dospel do svoje hiše. Lahko se jim je potem smejal, da je tako srečno tekmo prestal. Čestitaj Vam moram g. spod zdravnik, posebej pa rajhenburškemu Sokolu, da ima v svoji sredji tako izvrstne telovadce in tako vzgledne narodnjake.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti, kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerova že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za leoto: Fellerova "Elsa" pomada za lice, Fellerova "Elsa" Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj s poštnino 52 Kl Fellerovo "Elsa"-lilijino mlečno milo, najbolše milo lepote 4 kosi poštnine prosto 98 kron. Evgen V. Feller, Stubica donja Elsatrg št 341, Hrvatsko.

Neben ni opetnejsten kdor kupuje pri tvrdki Franc Mastek v Mariboru na Glavnem trgu št. 16. Kdor se še ni prepračil, naj si ne pozabi ogledati najbogatejše zaloge vsakovrstnega sukna in platna in videl bo, da kupi res najceneje in najboljše.

Prodajalka proročilo z nečim blagom se sprejme pri Šarol Sima v Poljčanih 1-2 154

Izjava. Podpisani obžalujem, da sem govoril razsajajoče besede napram g. Andreju Št. Afa, čevljarju v Kicaru pri Ptuj, dne 6. marca 1922. Franc Krjačič, posestnik v Kicaru št. 53 pri Ptuj 164

Dečka v starosti 15 let vsamem v uk za mizarstvo obrt, vnamem ga tudi za svojega. Dečki brez sicer imajo prednost. Jakob Pačanik, mizarški mojster, Lutmer, pošta Ormož. 1188

Kupim vsakovrstne konjske repe, grive, žime in ščetine, ter plačujem po njih njih dnevnih cenah. Anon Šmece, izdelovalnica ščetk, met in čopcev i. t. d. Ljubljana, Karlovska cesta 3 in Tesarska c. 8. 1-5 165

Vabilo na redni občni zbor posojilnice pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki se bo vršil dne 26. 3. a. po večerni 8 h v pisarniških prostorih po sliede sa daevnem redu: 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Poročilo računstejnega nadzorstva za l. 1921. 3. Volitev načelnstva in nadzorstva. 4. Preloži. Ako se ob določeni uri ne zbere zadostno število članov se vrši 1 uro pozneje občni zbor pri vsakem številu članov. 184

Boj proti alkoholu. Uživanje "Rogaške šlatic" same ali pomešane s vinom učinkuje najbolje na čilost ter krepost žilov. Zastevajte trije v vsa trgovinah in ostalih Rogaško elatno kot Tempel, Strya, Dosati vrelce. Glavno sastopstvo za Slovenijo: Frid. Zisauner, Maribor, Aikaudova cesta 45, II. nadstr. Zaloga za Maribor in okolice: 8 edicija "Balka". 148

Bolj priletna oferja (moč in šna) se vsameta takoj na stanovanje in sušbo. Plača dnevno 6 K in celo brao, ena nitva tri četrt orala, dva z zino (2 voja). Biti morata brez obor. Karal Kit, Potokova 2-3 pri Mariboru 174

Sadjevec se proda. Posa, Maribor, Koroška cesta 20. 1-3 182

Vabilo na občni zbor Posojilnice pri Sv. Leontiju v Slov. gor. r. s. s. n. z., ki se vrši v orok. 8 aprila 1922, ob 2. uri pop. v zadršni pisarni. Občni red: 1. Čitajoče začetnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odbornitev letnega računa za leto 1921. 4. Revizitor čistega dobička. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sudačnosti. Ako bi ta občni zbor ne bil sklicen, se vrši tri dni pozneje t. j. dne 9. 3. 1922. V istem mescu, ob isti uri in z istim dnevom se oia drug občni zbor, ki bo veljavno sklicpal ob vsakem številu navzočih zadršnikov. Načelnstvo. 175

Išče se gospodinja javna opravljati vsa domača dela ter se računje tudi na kmetijsko in samostojnemu posestniku. Naslov pove uprava lista. 1-3 188

Občni zbor. Kmetijske pridašne in nakonevalne zadrge v Ščlčavi r. s. s. a. zav se vrši 25. marca 1922 po ran-mev. ob 11 v dvorani zadrgru. 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Oporočilo rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelnstva in nadzorstva. 4. Čitajoče revizorskega poročila. 5. Splepanje o zadrški listi. 6. Sudačnosti. Ako bi ta občni zbor ne bil sklicen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklicpa se gl de na število navzočih članov. 191

S'uzba organista in serkovača se oia; prosilec naj je r. k. delec. Ponudbe sprejema iz prijaznosti uprava lista. 1-2 189

APNO iz Zagorja kakor tudi fini 1-3 144

portland cement in raznovrstni cementni izdelki vedno v zalogi pri C. Pickel, Maribor, Koroščeva ul. 29

POZOR! POZOR! 1-3 139

Pomlad se bliža!

Preskrbite se z sčmenjem raznik vrst, ki ga cenjenim odjemalcem priporoča v najboljši kakovosti M. Berdajs, trgovina s špecerijskim blagom in semeni, Maribor ob Dravi.

"Peranospera" Zatvornice, kroglice, cevi, gumi, za cepljenje trt, cevi za vodo in vseh drugih gumijevih izdelkov na veliko in malo, ie gumi-specialist

M. I. NERAT 157 1-3 Maribor, Slovenska ul. vogal Gosposka ul.

Somišljeniki, naročajte naše liste!

Posestvo se proda, več pose Peter P. h, vas Klojce, pošta Slov. Bistrica. 1-2 168

Seno lepa krovja in k ajke več va-onov, se proda Ke pove uprava lista. Cena p. d. govoru. 160

Kupiti želim hišo s malim vrtom za cenoo 20.000 do 30.000 Kron. Ponudbe s naj pošljite na A. P. S. Pauckras št. 128, p. Šta. Grče pri Celju. 1-3 190

Pohišstvo za spalno sobo se proda. Krčev na 141, Maribor. 1-2 172

Kupi se ali vsamem v najem srednje posestvo, kjer bi se lahko vpojela ali je že poljansa usojarska oort. Posedovanje ponudbe je poslati pod "Usonia" na upravo lista. 1 3 166

Izjava. Podpisani obžalujem, da sem govoril razsajajoče besede napram g. Antonu Arnašu pos. v Kicaru pri tala, 6. marca 1922. — Franc Krjačič, posestnik, Kicar št. 53 pri Ptuj. 1-3 164

Vrtnarski vajence se sprejme. Ivan Šmece, Ljubljana, vrtnarstvo, Grahišče 14. 168

Fotografični aparati velikost 6x9, 8x12 in 10x15 s vso pripravilo uga mi knjigami jako dobri, se zaradi selitve po nizki ceni prodajo. Franjo Pogladič, D 16, 41 silaja. 1-1 177

Poljski delavci dobijo trajen in dober služček v Sloveniji in na Hrvaškem. — Morejo biti moški in ženske, samo ne pod 18 let stari. Vojska se povrne. Zglasiti se morajo takoj pri Državnih boj. dela, Maribor, Stola ul. 4. 187

1 stroj za slamo rosati se proda, dober in pocn. Novak, Pekre št. 6 pri Limbuš, 169

Malo vinograjno posestvo okolca Maribor se žel kupiti. Pisemne ponudbe: Sobm d v Maiboru. 8 oiaa ulica 4. 186

Malo posestvo s opeko krto in sidano hišo, tri sobe, 2 kuhinji, 1 hlev, 1 klet, pol oala njeve, sadonosnik blizu državne ceste, 2 pestaji od Maribora, primerno za kakoga obrtnika ali železničarja se proda. Cena 50.000 K. Jevšenak A o j. j, so. d. r. v Sli-nici pri Mariboru 1-3

Cepljenih trt večjo ma zino želi kupiti G. Šte fca vid, Daruvar. Naprav te brojavne ponudbe. 172

Ženska oseba v starosti od 40-45 let, ki zna ležati kuhati, sobe po pravilni tr opravljati tudi druga dela, se sprejme k odveniku na ležali. Kuharice, ki so službovale v kakem žopaišću imajo prednost. Naslov: Ateleor, Tacteobachova ul. 1, Maribor 81

Vabilo k občnemu zboru hranilnice in posojilnice Sv. Marzin pri Verbergu reg. zadruga s neom. zav., ki se bo vršil v se eljo, dne 19. marca t. l. ob pol 9. uri v posojilniški pisarni s sledim dnevnim redom: 1. Čitajoče rev. poročila Zadr. razne zveze ter ukrepi istez. 2. Sprememba pravil. 3. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 4. Odbornitev letnega računa za leto 1921. 5. Volitev nadzorstva. Ako bi ta zbor ne bil sklicen, se vrši v. etel o dne 26. marca drug občni zbor s istim vsporedom in ob isti uri, ki bo pri vsakem številu navzočih članov pravomočno sklicpal. 185

Vsakovrstna zelenjavna in cvetlična semena, ter krmilna pesa se doijo. Ir. Jemelc, vrtnarstvo in urgovina s semeni. Maribor, Razlogova ulica 11 in vsaki dan na trgu stojaica. 171

Išče se lokal za trgovino v prometnem kraju pri farni cerkvi na delih takoj ali pozneje. Odkupi se tudi cela trgovina. Ponudbe pod "Trgovca 185" na upravo Slov. Gospodarja 1-2 18

Dva izvrstna beaomotorja 2 in 6 konj kih sil, kakor tudi bčov log s stavbenim lesom 75 arje se proda. Pojasaša se dobe pri Jorija Kirbinšek v Zz. Hajlial p. Pcu. 176

Učence z dobrimi splošnimi se sprejme s vso ostrbo v trgovino Jakob Lav, Maribor, Glavni trg 2. 1-2 180

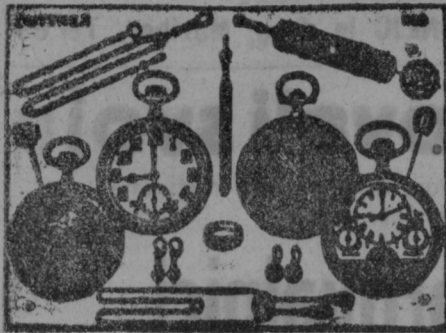
Majer 2-3 ljudmi se za malo posestvo takoj vzame. Ivan Jaušnik pri Sp. Sr. Kragoti pri Mariboru. 161

Andrej OSET Maribor Aleksandrova cesta 57, telef. 38 trgovina z deželnimi pridelki, drcvami, premogom in vinom se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah Brojav: ANDREJ ORET MARIBOR

Lepo viničarsko posestvo v lepi solonči legi, čet t ure od postaje Pesnica pri Mariboru, meri 9 oralov, vinograd, lep sadonosnik, gozd, ajve in travnik se proia. Več se lave v Rašah št. 22 pri Mariboru. 194

Vaša želja

Imam res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite ur iz znane urarske tvrdke.

SUTTNER.

Prihranite si po praviljanja in jezo NAJFINEISE URE iz nikla, srebra tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira verižic, prstanov, uhanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER.** Ljubljana št. 992

Sladno kal (trotarje) piva, največje in najboljše močno krmilo za dojenje krave, živino, pisanje svilaj, lahorno konjsko krmilo, vedno sveže prodaja pivovarstva T. Götz, Maribor: 2-8 91

Travniki vzame v najem, ali kupi Matija Obrar Maribor Loška ulica 16, 9-10 2

POZOR!

Gotave obleke, površnike, zimsko perilo, posteljno perje, dežnike itd. se dobi najceneje pri

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17.

Vajenca močnega, poštenih starih sprejme Vinko Bezjak, kovaški mojster na Teznu pri Mariboru 80. 2-4 181

Kupim harmonij.

Biti mora dobro ohranjen, zlasti meh brez vsake napake, ima naj 4 do 5 oktav in 4 registre z ped-expression. Tosadne ponudbe z navedbo cene in opisom harmonija je poslati na J. Mravljak, Vukonica. 2-2 127

Cepljeno trsje

na prodaj vseh boljših vrst, okoreinjeni divjaki in šmarnica. Anton Turin, Modrača, pošta Studenice pri Poljčanah. 2-8 109

Sprejme se za vsa vrtnarska dela pridelava in pošten fant okoli 20 let star, za mesečno plačo in hrano pri Alojza Zelenko, trg. vrtnar, Celje. 8-3 111

OBLEKO!

Priprate in finejše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri:

ALOJZIJU ARBEITER

Maribor, Dravska ulica št. 15. 2-10 123

Iščem službo

oskrbnica na vojsko posestvo do 1. aprila t. l. Bila sem že kot taka službenica in kelim tudi zdaj trajno službo. Naslov v upravi. 2-2 128

V službo

se sprejme deklica 14 do 16 let, poštenih staršev, k otroku. Imata tudi priliko, se učiti šivati. Plača po dogovoru. Vožnja prosta. Ponudbe na naslov: Ivan Slokar, Ljubljana, Cesta na Rožnik št. 1. 2-2 184

Pridno dekle

sprejme trgovačka hiša pri dobri postrežbi in dobri plači. Pretežno delo je kmetenje 2 svinj, delo za 1 četrt orala polja in sodelovanje v hiši. Vpraša se na Stan. Schmid, Strass, (Untervogau), Stmk. 8-8 97

Trte šmarnice!

Imam na prodaj 8000 šmarničnik trt boljše vrste, oglašiti se je pri Vinko Vauk, Bentak, Jurčič pri Ptuj. 8-8 5

Zahvalo

za uspešno zdravljenje moje žene izrekam g. dr. Simonu Jagodiču, okrajnemu zdravniku v Slov. Bistrici ter ga tem potom vsem tolo priporočam. LEOPOLD ŠLOAR kovač, Gornja Polikava. 128

Hišni mlin

pred rojna roba, z umetnimi mlinskimi kamni, katere klopiti ni potrebno, 13 šimnatih, 6 svilenih sit, 6 rešet, 6 škafov, naprava za čiščenje zdrobca, popolnoma se tašljen za pogon na jermena, potrebuje 2 do 3 in pol konjske moči je na prodaj. Cena K 12.000. Naslov lastnika: Franjo Mihelič, trgovec, Završe pri Ptuj. 1-8 132

Priden vrtnar

če mogoče neoženjen z dobrimi spričevali se sprejme

Oskrbništvo Sv. Jurij Zg. Sv. Kungota.

Išče se za trgovsko hišo v Savinjski dolini pridna poštena 30-40 let stara služkinja za vse, katera bi bila opora gospodinj. Nastop 1. majnika, lahko pa tudi proja. Posudbo pod „večletna spričevala 167“ na upravo lista. 1-2 167

Bencinmotorje

domače, sadjerne in mašilne mlince, koruzotrebce, repozorce, krmorezne stroje, krmosilivce, mlatilne stroje, gepeljne, preše za sadje, osočne sesalke, domače peči i. t. d. dobavlja takoj Stan. Schmid, Strass, (Untervogau) Stmk. 8-8 96

Posestvo obstoječe in 3 oralov vinograda 7 oralov iepaga mešanega gorda, 10 oralov njiv, travnikov in sadonosnikov z lepo zidano hišo, v kateri je boljše stanovanje in stanovanje na vinskih, lepa obokana klet, preša in pribl. 54 hl sodov. Nadalje gospodarsko poslopje ta še druga hiša s hlevom. Posestvo leži v občini Ragoznica okraj Maribor in je 1 četrt ure od okrajne ceste Ptuj-Sv. Barbara in 1 četrt ure od okr. ceste Ptuj-Sv. Rupert v Slov. gor.—Sv. Lenart oddaljeno ter se nahaja v lepi solnčni 1-gi. Posestvo se da tudi v več skupin razkosati, ozir. je tudi v skupinah na prodaj. Cena po oogovoru. Natančnejša poročila daje Pavla Prekoršek, Sv. Barbara pri Mariboru 2-8 180

POZOR!

Ljubimci pristnega domačega vina, katero je prispelo se toči samo v zajutrkovalnici **Novosel in drug** preje Luckner, Gosposka ulica 5, ozir. Rotovski trg 8. Lez ulico cene znatno nižje. 2-2ts 82

TRGOVINA Na drobno Na debelo emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu **ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 5.**

PAROMLIN v Kaniži pri Pesnici prevzame na mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja. **Kupi se zrnje po dnevni ceni.** 8-3 25

Železnobetonske stopnice 24 komadov, 1.54 m dolge se takoj prodajo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

†
S potrjim srcem naznanjam tužno vest, da je moj sin, oziroma brat, svak in stric, gospod **Anton Sirk** veleposestnik danes ob 6. uri zvečer nenadoma preminul. Pogreb rajnega se vrši v sredo dne 15. t. m. ob 8. uri iz hiše žalosti. SV. JAKOB V SLOV. GORICAH, dne 12. marca 1922. Alojzija Sirk, roj. Weingerl, mati. Marija Vsubnik, Ema Dolajš, Amalija Lešnik, sestre. Miloš Vauhnik, nadučitelj, Ludvik Dolajš, posestnik. Georg Lešnik, posestnik, svaki.

†
Zveza slovenskih trgovcev in Združene veletrgovine v Celju, naznanjajo tužno vest, da je njih družabnik, gospod **ANTON KOLENC** v Celju veletrgovec dne 10. t. m. ob pol 3. uri zjutraj, po kratki mučni boleznii preminul. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 16. uri popoldne. Pokojniku bodemo ohranili časten in trajen spomim. CELJE, dne 10. sušca 1922.

Ko pridete v CELJE oglasite se v Vašo korist pri tvrdki **FRÉCE & PLAHUTA** KOLODVORSKA (Aleksandrova) ULICA **Eno minuto od kolodvora** Velika zaloga sladkorja, kave, čaja, riža, olja, mila, sveč, slivovke i. t. d. Cene so vsled pravočasnega nakupa blaga jako nizke, o čemur se blagovolite sami prepričati. **Zaloga voženih cerkvenih sveč kg K 80'— Podpirajte domačo tvrdko!**

TRGOVSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI Podružnica Maribor
vljudno naznanja, da je pričela z obratovanjem, dne 13. marca v prostorih Slovenska ulica šte. 4.
Priporoča se za izvrševanje vseh v bančno stroko spadajočih poslov.

Avto-vožnje

Pričenši s 15. sušcem vozi salonski autobus med Radgono in Mariborom

Radgona	6'00	17'00	K 160'—
Ivanjci	6'45	16'30	" 140'—
Sv. Trojica	7'15	15'45	" 100'—
Sv. Lenart	7'30	15'30	odh. " 80'—
Sv. Marjeta	8'00	14'30	" 40'—
Maribor	8'30	14'00	" —'—

Potniki na daljšo progo imajo prednost pred onimi na krajšo. Promet dnevno izvzemši le nedelje!

Automobilna prometna družba
Maribor—Gornja Radgona
s sedežem pri Sv. Lenartu d. z. o. z.

POZOR!

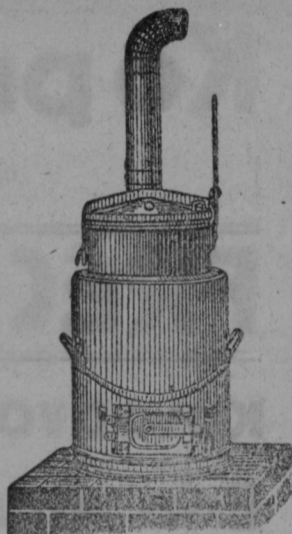
Skladišče poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bibna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostejov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY

MARIBOR, Aleksandrova cesta 45

nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vile s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali od-biralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocin kane cevi gnojnične črpalke, Sackove pluge, izborna pocinkane brzoparilne v velikostih 50 do 120 l, brzoparilne lonce, mlečne posnemalnike. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Potreba točna in solidna. Stevilna pohvalna priznanja na razpolago! Zastopniki se sprejemajo.

Kostanjev les

kupuje po dnevni cenah izvozna trgovina
ERNEST MARINC, Celje, Kapucinska ul. 3.
Enako kupuje tudi druge vrste lesa posebno tesani les. 3-3 120

LES

stoječi in ležeči kakor tudi

gozdove

kupuje po najvišjih cenah

MATIJA OBRAN

električna žaga

Maribor, Loška ulica 15. — — Skladišče
v Tattenbachovi ulici.

Zbirajte za Tiskovni dom!

VINSKI KAMEN

kupuje po najvišji ceni
VID MURKO, trgovec, Meljska
cesta 24, Maribor 1-3 77

Kmetovalci pozor!

Vseh vrst umetna gnojila po najnižjih cenah
ima vedno v zalogi

Tvrška ANTON TONEJC in drug, Maribor, Tel 68.

Ali ste že zavarovali svoja

poslopja, premičnine, proti požaru, svoje življenje, na doživetje in smrt, svoje otroke za doto pri

Vzajemni zavarovalnici

v Ljubljani?

Podružnica: Celje, Breg 33

Poverjenišvo: Maribor, Mlinska ulica 32.

3-3 76

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptujju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % oziroma 5 %

od dneva vloge do dneva dviga Posojila daje na vknjižbo, poročitve in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/L. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.